

REPUBLIKA

Rok XI

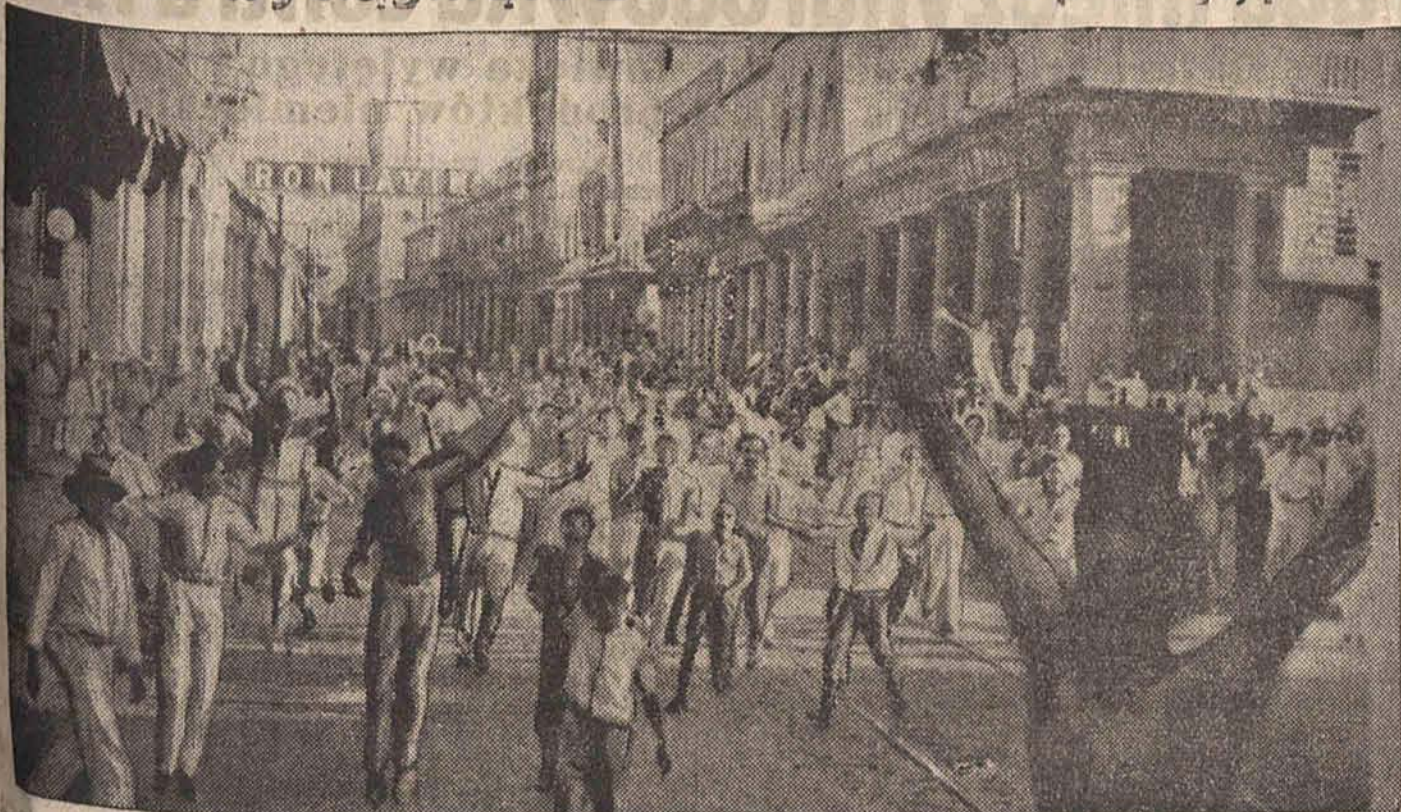
ŁÓDŹ, WTOREK, 22 SIERPNIA 1933 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr 233

Po rewolucji na Kubie

Tłum mści się na przedstawicielach dawnego reżymu.—Z rozbitego grobowca wyciągnięto zwłoki b. szefa policji, powieszono je i spalono.

Po ucieczce prezydenta Machado na ulicach Havany zapanowała radość i szal zwycięstwa.

Paryż, 21 sierpnia.

Agencja Havasa donosi z Havany, iż tłum rozbili grobowiec, w którym pochowany został b. szef policji z czasów prezydenta Machado.

Zwłoki wyciągnięto z trumny i wleczono na sznurze przez ulice miasta, poczem powieszono je na latarni, oblało naftą i spalono. Zwęglone szczątki wrzucono do morza.

Podobno czynu tego dokonali studenci, należący do tajnej organizacji A. B. C.

Hawana, 21 sierpnia.

Pałac reprezentacyjny w Santiago de Kuba został zajęty przez większy oddział organizacji rewolucyjnej „A. B. C.”. Straż pałacowa nie stawia żadnego oporu. Organizacja „A. B. C.” współpracująca z nowym rządem prezydenta Cespedesa, powołała do życia „gwardję obywatelską” w liczbie około 300 ludzi, której zadaniem jest przestrzeganie, by wszelkie zarządzenia nowego rządu były wykonywane.

Ameryka grozi Europie ruiną

w razie niepowodzenia konferencji londyńskiej.— Sensacyjne oświadczenie delegata Stanów Zjednoczonych.

Jak brzmi projekt układu zbożowego?

Londyn, 21 sierpnia.

Dziś rozpoczęły się w Londynie pod przewodnictwem premiera kanadyjskiego Bannetta obrady 31 państw, zainteresowanych w eksporcie i imporcie pszenicy. Delegatem Polski jest radca ambasady londyńskiej p. Geppert.

Obrady obecne są dalszym ciągiem prac, rozpoczętych w maju roku b. w Genewie i kontynuowanych następnie w czasie konferencji ekonomicznej. Wskazując na to, że w czasie konferencji ekonomicznej, cztery wielkie kraje eksportujące zboże: Australia, Kanada, St. Zjednoczone Am. Półn. i Argentyna oświadczają, że w sprawie eksportu pszenicy, które tworzy podstawę obecnych

do 2000 milj. buszli rocznie, zaś w r. ub. zakupiono jedynie 40 milionów i to za połowę ceny.

Europa — zdaniem Murphy'ego — winna zaniechać dalszego zwiększania uprawy pszenicy. Stany Zjednoczone są największym klientem Europy. — Jeżeli Europa nie będzie kupowała pszenicy w Ameryce, to wówczas straci ona Stany Zjednoczone, jako klienta.

Nadto oświadczył główny delegat amerykański, że w razie niepowodzenia konferencji, Ameryka wprowadzi w życie plan, który zrujnuje pszeniczne rynki świata, za wyjątkiem Ameryki i Wschodu. Przypuszczalnie chodzi tu o subsydjowanie eksportu, o którym wspominał już w swoim czasie sekretarz rolnictwa rządu Stanów Zjednoczonych.

Londyn, 21 sierpnia.

W wyniku popołudniowego posiedzenia konferencji zbożowej ogłoszono projekt układu, który ma służyć za podstawę do dyskusji.

Projekt głosi, że kraje importujące pragną współpracy z krajami eksportującymi i ustalenia równowagi między produkcją a konsumcją. Dalej projekt oświadcza, że importerzy godzą się nie wydawać żadnych zarządzeń, mających na celu zwiększenie produkcji i uczynić wszystko możliwe, celem zwiększenia konsumcji.

Ponieważ obniżenie barier celnych pociągnie za sobą znaczne podniesienie

się cen zboża, importerzy gotowi są zmienić taryfy celne, gdy międzynarodowe ceny zboża utrzymają się przez pewien okres na poziomie cen przeciętnych, które mają być ustalone.

Kraje importujące godzą się dalej na to, iż w wyniku takiego zmniejszenia taryf celnych pożądaną są zmiany w ogólnym systemie ograniczeń ilościowych przywozu zboża.

Powołano dwa podkomitety, z których jeden ma zbadać sprawy techniczne, związane z obniżeniem i zmianą taryf celnych, drugi zaś zajmie się kwestją utworzenia międzynarodowego komitetu doradczego. Oba podkomitety złożą swe sprawozdania plenium konferencji w dniu 23 b. m.

100 samolotów niemieckich nad Polską

przelatywać będzie w czasie raǳu dookoła Niemiec. — Rząd polski udzielił zezwolenia na przelot.

Warszawa, 21 sierpnia.

Miedzy 24-ym a 27-ym sierpnia r. b. aerokluby niemieckie urządzają turystyczny lot naokoło Niemiec. Trasa tego lotu, w którym bierze udział około 100 samolotów, obejmuje również Prusy Wschodnie i prowadzi przez Polskę i w. m. Gdańsk. Z uwagi na to rząd niemiecki zwrócił się do rządu polskiego z prośbą o udzielenie samolotom uczestniczącym w locie pozwolenia na prze-

lot przez Polskę do Prus Wschodnich.

Będąc zdania, że połączenie Rzeszy Niemieckiej z Prusami Wschodnimi na tej jego części, która prowadzi przez Polskę, powinno posiadać normalne warunki komunikacyjne, polskie władze uznały za możliwe udzielenie pozwolenia, godząc się na przelot nad Polską 100 samolotów niemieckich w ciągu jednego dnia, grupami, na linii Szczecin — Kartuzy — Gdańsk do Prus Wsch.

dnich, zaś w drodze powrotnej na linii Gdańsk — Kościerzyna — Bytów.

POSEL NIEMIECKI U MINISTRA SZEMBEKA.

W sobotę, dnia 19-go b. m. przyjął podsekretarz stanu w ministerstwie spraw zagranicznych min. Jan Szembek, posła niemieckiego, p. von Moltke.

HITLER ZMIENIŁ TON WOBEC POLSKI

po ostatnich niepowodzeniach w polityce zagranicznej. — Stosunki między Polską, Rosją i Niemcami w oświetleniu francuskim.

Ścisłe współdziałanie angielsko-francuskie w Europie.

Paryż, 21 sierpnia

„Echo de Paris“ poświęca długi artykuł bilansowi 6-miesięcznej polityki zagranicznej Rzeszy.

Po scharakteryzowaniu posunięć dyplomatycznych Rzeszy na granicy zachodniej, dziennik omawia politykę wschodnią rządu Hitlera, przypominając melancholijnie uwagi „Boersen Ztg.“ na temat stosunku do Polski.

Traktaty, zawarte przez Rosję z Polską — pisze dziennik — mają kapitalne znaczenie dla polityki zewnętrznej Niemiec. Traktat w Rapallo — zdaniem „Echo de Paris“ — moralnie przestał już istnieć. W tym czasie kiedy Moskwa odsuwała się od Berlina Hitler czynił szereg awansów w stosunku do tej Polski, którą niedawno Rosenberg traktował jako wielkość zbrodniczą.

Po wypadkach na Westerplatte, pomimo złagodzenia sytuacji przez Ligę Narodów, stosunki pomiędzy Polską a Niemcami były tak napięte, że niektóre kółka berlińskie sądziły, że Warszawa spowoduje wojnę prewencyjną. Wtedy Hitler, który wbrew powszechnej opinii, nie jest pozbawiony zmysłu rzeczywistości, odbył rozmowę z posłem polskim w Berlinie Wysockim, i oto — pisze „Echo de Paris“ — jesteśmy świadkami odprężenia w stosunkach polsko-gdańskich i uspokojenia umysłów po obu stronach granicy niemiecko-polskiej.

Nie należy jednak przeceniać tych pokojowych tendencji Hitlera. Popel-

nionoby wielki błąd — kończy swe uwagi „Echo de Paris“ — gdyby przyjęto to za zdecydowaną rezygnację z szeregu ambitnych zamierzeń Berlina, co w istocie stanowi tylko grę i chwilowe wycofanie.

Paryż, 21 sierpnia

„Le Temps“ w artykule wstępnym

zwraca uwagę na zmianę poważnej części opinii angielskiej w sprawach, dotyczących Europy, od czasu dojścia Hitlera do władzy.

Dziennik dochodzi do konkluzji, iż równoległa akcja Wielkiej Brytanji i Francji stanowi dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek jedyną gwarancję pokoju.

Silą rzeczy — pisze dziennik — leży powrócić do tej zasadniczej sprawy, dy po wielu latach złudzeń i systematycznych formulek. Rzeczywista swa rolę Anglia do odegrania przedewszystkiem w Europie, lecz może ona odegrać ją całkowicie tylko wtedy, jeżeli będzie prowadziła ufną współpracę z Francją.

Druga międzynarodówka contra Hitlera

„Należy Hitlera traktować, jak człowieka wyjętego z pod prawa“
Vandervelde zaleca bojkot produktów niemieckich.

Paryż, 21 sierpnia.

Dziś przed południem nastąpiło otwarcie konferencji międzynarodówki socjalistycznej, w obecności ponad 150 delegatów rozmaitych narodowości.

Zgromadzenie zajął sekretarz generalny Adler, który scharakteryzował działalność drugiej międzynarodówki, twierdząc, że taktyka socjalistów w rozmaitych krajach musiała przyjąć róż-

ne formy, w zależności od wewnętrznej sytuacji politycznej danego kraju.

Zdaniem mówcy, popieranie demokracji przez socjalistów kończyło się zazwyczaj dla nich niekorzystnie.

Poruszając nieporozumienia między socjalistów francuskich, Adler domagał się opracowania ogólnego programu socjalistycznego i podkreślił, iż kluczem robotniczej mniej trzeba nacjonalizm, a więcej marksizm.

Następnie zabrał głos Vandervelde w charakterze przedstawiciela Belgów. Dużą część swego przemówienia poświęcił on stosunkowi nacjonalizmu i socjalizmu. Vandervelde przeciwstawiając się Blumowi, zaleca bojkot produktów niemieckich, uważając, iż nacjonalizm Hitlera i zwolenników traktować należy „wściekle psy“ znajdujące się pod prawem.

„Akcja policyjna“ w Niemczech wobec komunistów trwa.

Berlin, 21 sierpnia.

Prowadzona w dalszym ciągu akcja policyjna przeciwko komunistom doprowadziła do wykrycia w Monachium trzech nowych tajnych drukarni.

Podczas obławy w Essen i okolicy aresztowano 52 osoby, oskarżone o należenie do nowopowstałych organizacji komunistycznych. Wszędzie znaleziono większą ilość materiałów agitacyjnych i broń palną.

W kilku innych miejscowościach

Nadrenji wykryto również tajne składy broni i aresztowano 5 osób, oskarżonych o jej przechowywanie.

W miejscowości nadmorskiej Eckernförde aresztowano rybaka pod zarzutem przemycania łodzią dostarczanych mu z zagranicy dzienników socjalistycznych, m. in. „Vorwaerts“u. W miejscowości podberlińskiej aresztowano 12 osób, u których znaleziono ulotki antypaństwowe.

Kongres antyhitlerowski w Nowym Jorku protestuje przeciw okrucieństwom Niemiec.

Nowy York, 21 sierpnia.

Komitet wykonawczy odbywającego się tu kongresu żydowskiego uchwalił jednomyślnie popieranie bojkotu Niemiec również i wśród ludności nieżydowskiej Stanów Zjednoczonych.

Uchwalono rezolucję zwrócenia się z apelem do poczucia sprawiedliwości narodu amerykańskiego oraz do Ligi Narodów w sprawie pogwałcenia przez Niemcy traktatu wersalskiego przez prześladowanie żydów pod rządem Hitlera. Uchwalono starać się o adoptowanie przez żydów amerykańskich 20 tysięcy dzieci żydów niemieckich.

Kongresowi przewodniczył dr. Tenenbaum, autor powyższej rezolucji oraz prezes komitetu wykonawczego.

Znany działacz żydowski Untermyer w przemówieniu swem oświadczył, że jeżeli żydzi amerykańscy wytrwają w bojkocie Niemiec, to wówczas ustrój obecny w Niemczech może załamać się w krótkim czasie.

Poszczególni mówcy protestowali przeciwko obojętności rządu Stanów Zjednoczonych, który nie wystąpił ani razu z protestem przeciwko okrucieństwom rządu Hitlera.

Wyjazd pp. Nobla i Bedforda.

Warszawa, 21 sierpnia.

W dniu 20-ym b. m. przedstawiciele wielkiego zagranicznego przemysłu naftowego pp. Gustaw Nobel i Henry Bedford po pięciodniowym pobycie w Polsce, opuścili Warszawę, udając się przez Wiedeń do Paryża.

W ciągu swego pobytu w Warszawie pp. Nobel i Bedford, jako członkowie rady nadzorczej spółki „Standard Nobel w Polsce“ omówili na szeregu konferencji sprawy, związane z działalnością spółki. Przy tej sposobności opracowano plan prac na przyszłość najbliższą, łączący się ściśle z całokształtem ogólnego rozwoju naszego przemysłu naftowego.

Polska drukuje znaczki pocztowe dla Grecji.

Warszawa, 21 sierpnia.

W tych dniach został rozstrzygnięty przetarg w Atenach na dostawę znaczniejszej partii znaczków pocztowych dla Grecji. W wyniku tego międzynarodowego przetargu dostawę otrzymała Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych w Warszawie. Orzeczenie greckiej komisji technicznej stwierdza wybitny poziom techniczny wykonania polskich wzorów, co też było bezpośrednim powodem sukcesu polskiej firmy wobec licznej konkurencji najpoważniejszych firm zagranicznych.

Zamówienie wartości kilku milionów drachm zostało już skierowane przez pocztę grecką do Warszawy. Dostawa znaczków pocztowych dla Grecji będzie w tej dziedzinie naszej produkcji nową dodatnią pozycją w polskim bilansie handlowym.

Dr. Justman powrócił.

Przygotowania do Targów Północnych w Wilnie

Posiedzenie Komisji Rolniczej

Wilno, 21 sierpnia.

Przed kilku dniami odbyło się w lokalu Izby Rolniczej posiedzenie Komisji Rolniczej III Targów Północnych i Wystawy Lniarskiej.

Po otwarciu posiedzenia złożono sprawozdania z działalności poszczególnych sekcji: Inż. J. Czarniawski poinformował zebranych o rozmieszczeniu eksponatów produkcji roślinnej na wystawie oraz zgłoszeniu udziału w wystawie stacji ceny nasion w Wilnie, stacji doświadczalnej w Benjakoniach i Hanusowszczyźnie.

Z toku dalszego posiedzenia wynikało, iż przewidziany jest udział w Wystawie poszczególnych producentów zbóż. Dotychczas zgłosiło eksponaty 15 producentów. Poza tym przewidziany jest udział producentów wołków, komitetu samowystarczalności, spółdzielni tkackiej (rękawiczki i skarpetki wełniane), producentów soli i firm, handlujących ziołami leczniczymi.

Inż. Poniatowski poinformował następnie zebranych o pracy w dziedzinie produkcji zwierzęcej, zaznaczając, iż dział ten będzie nadspodziewanie pomysłnie reprezentowany. Zgłoszono do tychczas około 20 sztuk bydła z najlep-

szych obór Wileńszczyzny, następnie zgłoszono cztery chlewne trzody i owce Ziemiosławia. Przewidziany jest także udział hodowców swiej drobnego rolnictwa; najbardziej licznie reprezentowana będzie dziedzina hodowli koni.

Z kolei omawiana była sprawa zorganizowania pokazów różnych gatunków kur, kaczek i gęsi. W dziale tym będą również reprezentowane gołębie pocztowe i psy. Majątek Serwicz zamierza dostarczyć na Targi okazów srebrnych lisów. Projektowane jest też urządzenie racjonalnego kurnika.

Po sprawozdaniach poszczególnych sekcji wywiązała się dyskusja, podczas której szczegółowo omówiono kwestię ulg kolejowych dla uczestników Zjazdu, zarówno ulg indywidualnych, jak i zbiorowych. Przedstawiciel III Targów będzie w tej sprawie w najbliższych dniach interwenjować w Ministerstwie Rolnictwa i Komunikacji.

Łunaczarski posłem w Hiszpanji.

Moskwa, 21 sierpnia

Łunaczarski mianowany został posłem sowieckim w Hiszpanji.

Dziennikarze gdańscy przybywają dziś do Warszawy

Warszawa, 21 sierpnia

We wtorek, dnia 22 b. m. rano przybędzie do Warszawy wycieczka dziennikarzy, reprezentujących stołeczną prasę. Na czele wycieczki stoi red. Zarske, a z ramienia biura prasowego senatu w m. Gdańska towarzyszy wycieczce radca Peiser.

Na dworcu w Warszawie pozostaną dziennikarzy gdańskich delegatów sterstwa spraw zagranicznych, Wierski, poczem przed południem stolicy wycieczki złożą szereg oficjalnych, poczynając od przyjazdów dy ministrów i ministerstwa spraw zagranicznych. Po południu uczestnicy wycieczki zwiędzą będa Warszawa, o godzinie 6-iej po południu obejrzą rządzenia koncertu „Prasa Polska“ Akc., gdzie przez wydawnictwo mowani będa herbatka. Wieczorem będa się przyjęcie oficjalne, przez szefa biura prasowego wicezydenta rady ministrów, p. Tadeusz Świącieckiego.

W drugim dniu pobytu dziennikarzy gdańscy zwiędzą będa w dalszym ciągu Warszawę i najrozmaitsze instytucje, a o godzinie 6-iej po południu jadą do Krakowa, skąd udadzą się do Zakopanego, dalej w Pieniny, a następnie do Katowic i Poznania, skąd wrócą do Gdańska.

Powrót kpt. Lepeckiego

Warszawa, 21 sierpnia

Adjutant osobisty Marszałka Piłsudskiego kpt. Lepecki powrócił do Warszawy z podróży po Syberji.

Kpt. Lepecki zwiędził wieżę Irkucku, gdzie przebywał Marszałek Piłsudski, a następnie miejscowości reńsk i Tunka — miejsca osiedlenia Marszałka Piłsudskiego na zesłaniu.

Dowiadujemy się, że w najbliższym czasie kpt. Lepecki ogłosi drukiem swoje wspomnienia ze swej podróży.

TECHNOKRACJA WOBEC KRYZYSU

chce budować zupełnie nowy system rozdzielczy, gdyż żadna łata nie zreperuje już zbutwiałej produkcji indywidualnej.

Dyskusje na temat technokracji rozbrzmiewają znów w Stanach Zjednoczonych. Proces rewolucyjny, przeorwujący ten kraj pogłębia się coraz bardziej i obejmuje coraz nowe dziedziny życia.

Amerykę opanował istny szal rewizjonistyczny. Pada coraz więcej dawnych aksjomatów, a na ich gruzach rodzą się zasady, które jeszcze kilka lat temu wywoływałyby dreszcz zgrozy.

„System społeczny Ameryki — stwierdził niedawno jeden z wybitnych członków „Trustu Mózgowego”, sekretarz rolnictwa M. A. Wallace — stoi w obliczu konieczności rewizji i przewartościowania wszystkich swych mierników. Wszelkie próby rozwiązania powstających dziś problemów dawnymi kryteriami muszą ostatecznie zakończyć się fiaskiem. Co najmniej mogą mieć wartość paljatywów aż do chwili, kiedy zostanie ustalony nowy technokratyczny porządek rzeczy”.

Fakt, że taki pogląd mógł być wypowiedziany przez oficjalnego przedstawiciela rządu amerykańskiego świadczy, jak daleko odbiegły Stany Zjednoczone od zasad, na których wyrosła ich potęga ekonomiczna. Rewolucyjne tezy technokratów oceniane są dziś w Ameryce nie — jak dawniej — jako nieszkodliwe fantazje marzycieli społecznych, ale jako materiał do dyskusji, a nawet jako możliwa podstawa dla organizowania nowych form życia gospodarczo — społecznego.

Cóż to jest ów „technokratyczny porządek rzeczy”, który ma położyć kres trudnościom, z jakimi boryka się świat?

Ścisłe biorąc, technokracja jest mianem, obejmującym grupę amerykańskich inżynierów i uczonych, którzy bezpośrednio po wojnie stworzyli organizacje badań naukowych, stawiających sobie za cel ustalenie istotnej roli energii mechanicznej w życiu gospodarczym Stanów Zjednoczonych. Ostatnio jednak nazwą tą objęto również teorię o znaczeniu ogólniejszym, której podstawę stanowią fakty, będące rezultatem dotychczasowych inwestycji „technokratów”.

Badania technokratów polegają na czysto technologicznej analizie wszystkich form energii przemysłowej, jakimi rozporządza w chwili obecnej Ameryka Północna. Trzy tysiące produktów zostało poddanych dokładnemu zbadaniu i co do każdego z nich zostały zebrane dokładnie dane, dotyczące jakości kosztów wyprodukowania, ilości energii zużytej — i to nie tylko w chwili obecnej, ale w każdej fazie rozwoju przemysłowego ostatniego stulecia.

Technokrati, opierając się na olbrzymim materiale, dostarczonym przez dwunastoletnie badania, twierdzą, że postęp techniczny, urzeczywistniony w ciągu stulecia, a w szczególności w ciągu ostatnich 25 lat, uczynił cały istniejący mechanizm ekonomiczny i społeczny przestarzałym i nieprzydatnym. Twierdzą, że wynalazki naukowe i sprawność techniczna wyposażyły ludzką siłę produkcyjną, zdolną zapewnić jej egzystencję, w której obfitowanie we wszelkie dobra może iść w parze z minimalnym wydatkowaniem energii życiowej. Przejście do nowej ery jest — według słów inicjatora ruchu Howarda Scotta — zagrożone przez rozkładowe instytucje społeczne i gospodarcze, które ukształtowało siedem tysięcy statystycznych lat. I dlatego, gdy dziś po raz pierwszy w historii wchodzimy w gospodarstwo obfitości, to możemy korzystać z jego dobrodziejstw tamując przeszkody, jak długi lub bezrobocie.

Technokrati podkreślają z naciskiem, że najistotniejszą przyczyną katastrofalnej sytuacji obecnej jest bezmyślny upór, z jakim staramy się „wlać nowe wino w stare butelki”. Podstawowym czynnikiem naszego życia społecznego jest istnienie olbrzymich zasobów energii, dać się zużytkować dla celów produkcji. Przed rewolucją przemysłową, zaspokajanie potrzeb materialnych społeczeństwa zależało wyłącznie od pracy

ludzkiej. Wynalazek pary, a następnie elektryczności umożliwił zastąpienie pracy ludzkiej innymi formami energii; dziś doczekaliśmy się maszyn, posiadających dzienną wydajność dziewięć miljonów razy większą od średniej wydajności robotnika, pracującego 8 godzin.

Istotne rozmiary rewolucji technicznej, jaka się dokonała, unaocniają przykłady, podane przez technokratów. Sto lat temu istniejące metody produkowania żelaza pozwalały na roczną wydajność pracy robotnika, odpowiadającą 25 tonnom. W roku 1929 zainstalowano wielkie piece, dzięki którym rezultat rocznej pracy robotnika wyraża się ilością 4000 tonn. Dawny robotnik ceglarski nie mógł, przy najlepszych nawet warunkach wyprodukować więcej niż 450 cegieł dziennie; dziś ten sam robotnik, korzystając z instalacji nowoczesnych — zdolny jest wyprodukować dziennie — 40.000 cegieł. Rolnik, rozporządzający najbardziej udoskonalonymi maszynami, może dziś osiągnąć w godzinę rezultat, odpowiadający 3000 godzin pracy w dawnych warunkach.

Technokrati twierdzą, że już na kilka lat przed wybuchem kryzysu stało się oczywiste, że proces zastępowania energii ludzkiej przez energię mechaniczną postępuje z szybkością znacznie większą, aniżeli ekspansja przemysłu. Pomiedzy rokiem 1920 i 1930 Stany Zjednoczone powiększyły swą produkcję przemysłową o 36 proc., ale w tym samym czasie ilość ludzi, zatrudnionych w przemyśle zmniejszyła się o 6 proc. Niepokojące brzmi twierdzenie technokratów, że, gdyby wytwórczość Stanów Zjednoczonych miała odzyskać ów szczytowy punkt, na który wbiła się w roku 1929 — to zaledwie połowa istniejącej obecnie liczby bezrobotnych mogłaby być wchłonięta przez przemysł.

W ciągu ostatnich trzech lat postęp techniczny doprowadził do całkowitego niemal wyeliminowania pracy ludzkiej z

pewnych gałęzi przemysłu. W New Jersey skonstruowano niedawno fabrykę, znajdującą się w pełnym ruchu przez 24 godziny na dobę i nie zatrudniającą ani jednego człowieka. Przy zastosowaniu nowych instalacji w przemyśle ceglarskim roczne zapotrzebowanie na cegły w Stanach Zjednoczonych mogłoby być zaspokojone pracą 5 przedsiębiorstw, za trudniających łącznie stu robotników. — Oto dwa przykłady, wybrane z pośród tysięcy mających potwierdzić tezę technokratów, że rozwój sił mechanicznych uczynił pracę ludzką czynnikiem drugorzędym w procesie produkcji.

Opierając się na zebranych faktach i danych, technokrati stawiają zagadnienie, czy sprawa bezrobocia będzie mogła znaleźć kiedykolwiek rozwiązanie w ramach istniejącego systemu ekonomicznego; a jeżeli nie, to na jakich podstawach należy oprzeć nowy porządek gospodarczy, który pozwoliłby wyzyskać wszystkie możliwości produkcyjne naszej epoki.

Przemysł może normalnie egzystować tylko wtedy, kiedy znajduje zbyt na swoje wyroby przy cenach, zapewniających rentowność produkcji. Ale siła nabywcza kraju jest, w istniejącym systemie ekonomicznym, ściśle uzależniona od ilości bezrobotnych. I dzieje się tak, że mimo owych wspaniałych i potężnych maszyn, jakie technika współczesna stawia światu do dyspozycji, produkcja i handel zamyka się w coraz ciasniejszych szrankach, podczas, gdy potrzeby ludzkie nie znajdują częściowego nawet zaspokojenia.

Gdzie jest rozwiązanie tego paradoksu? Technokracja kategorycznie twierdzi, że żadne rozwiązanie nie jest możliwe, dopóki będzie istniał obecny system cen. Wadliwy rozdział zdolności nabywczych i powszechne obniżenie — nieuchronne następstwa owego systemu — paraliżują wszelką działalność wytwórczą i uniemożliwiają ludzkości korzystanie z dóbr, jakich wiedza współczesna

zdolna jest jej dostarczyć. Powszechnie dobrobyt jest rzeczą osiągalną, ale jej warunkiem jest likwidacja indywidualizmu i zbudowanie na jego gruzach całkowicie nowego systemu rozdzielczego.

Znaczy to, że świat musi wyrzucić odwieczne idee wartości i przyjąć nową zasadę kierowniczą — tę mianowicie, że energia stanowi jedyną miarę bogactwa. Musi pojąć, że jedynie istota technokracja zdolna jest doprowadzić do skutku konieczną synchronizację między produkcją i konsumcją tak, aby wszystkie potrzeby ludzkie znalazły odpowiednie zaspokojenie, a praca ludzka — sprawiedliwy rozdział.

Wiele punktów teorii technokratycznej jest niejasnych; dotyczy to zwłaszcza całego szeregu twierdzeń, ujętych w terminy ściśle techniczne. Wiele również twierdzeń, których zbitcie nastroczałoby trudności dla żadnego kształconego ekonomisty. Zarówno charakter badań, jak i dedukcje wysnuwane z nagromadzonych faktów noszą wyraźny piętno pracy techników, myślących kategoriami produkcji mechanicznej i uwzględniających konsyderację z zakresu psychologii ludzkiej.

Ale zagadnienie podstawowe, wywołane przez postęp techniczny, jest ostatni i istnieje i narzuca się umysłowi całą siłą swej tragicznej treści. „Maszyna — pisał niedawno znany mity ekonomista francuski Andrej Fried — przeobrażając całkowicie rozkład produkcji, wniosła element rozkładu do stosunku pracownika do narzędzia, które już dziś zaledwie możemy nazwać jego narzędziem”.

„Przystosowanie się do tej nowej sytuacji jest jednym z największych problemów naszych czasów. Od umotywności, z jaką państwa przystąpią do rozwiązania, zależać będzie ich przyszłość ekonomiczna w nowym świecie”. J. Wendo

KŁĘSKA GŁODOWA W ROSJI

W ciągu ostatnich kilku tygodni zginęło śmiercią głodową kilkaset tysięcy osób. Jest znacznie gorzej, niż w roku 1921-ym

(lu). Kwestja zaopatrzenia ludności w żywność była zawsze pięcią achillesową rządu moskiewskich. W okresie narodzin przemysłu rosyjskiego dbano przede wszystkim o zaprowiantowanie okregów przemysłowych, pozabawiając chleba inne okregi. Były to jednak ograniczenia kartkowe. Zmniejszano racje żywnościowe, ale co się należało na podstawie „kartek” — każdy punktualnie otrzymywał.

Dziś jest inaczej. W prasie zagranicznej od kilku miesięcy ukazują się notatki o straszliwych rozmiarach klęski głodowej, szerzącej się na terenie państwa rosyjskiego. Do wiadomości tych nie przywiązywano jednak zbyt wielkiej wagi, tembardziej, że władze rosyjskie piętowały ją jako „oszczerstwo plotki”. Dziś, aczkolwiek oficjalnie czynniki rosyjskie w dalszym ciągu nie przyznają się do tej olbrzymiej klęski, wiadomo już ze źródeł najautentyczniejszych, że w Rosji od kilku miesięcy panuje katastrofalny głód, że w niektórych okregach ludzie puchną i umierają z głodu, że setki tysięcy osób zmarły już śmiercią głodową w ciągu ostatnich tygodni.

Alarm podniosło pismo francuskie „Petit Parisien”, które zamieściło wstrząsającą korespondencję swego współpracownika, przebywającego od dłuższego czasu w Moskwie. Korespondencja moskiewska zawierała mroźną krewność w żyłach fakty o epidemii tyfusu spowodowanej głodem, o poniewierających się na ulicach trupach i t.p.

Dziś już cała prasa zagraniczna rozpisuje się szeroko na temat potwornej klęski głodowej w Rosji.

Prasa całego świata wzywa wszystkich ludzi dobrej woli do podjęcia akcji pomocy ofiarom straszliwego głodu w Rosji, lecz wysiłki te rozbijają się o niezrozumiałą lekkomyślność oficjalnych czynników, które nie chcą się zgodzić na żadną pomoc zewnętrzną, twierdząc w dalszym ciągu, że „wszystko jest w porządku”.

Głód w Rosji dał się już we znaki w początkach wiosny bieżącego roku, lecz wtedy skutki tej klęski ukrywano tak starannie, że zagranica nic o tem nie wiedziała. Nasilenie głodu wzmożło się pod koniec lata, nawet żniwa nie mogły zahamować tej żywiołowej klęski, wobec czego istnieją uzasadnione obawy, że jesień i zima przyniosą dalsze pogorszenie sytuacji.

Charakterystyczną jest rzeczą, że w Londynie podczas obrad konferencji ekonomicznej, w której brało udział przeszło dwa tysiące najwspanialszych ekonomistów świata, nikt ani słowem nie wspomniał o straszliwym głodzie w Rosji, choć fakty te nie były już dla nikogo w Londynie tajemnicą. Niemniej charakterystycznym dokumentem naszej epoki jest fakt zatapiania milionów worków kawy brazylijskiej, dobrowolnego niszczenia zboża i innych produktów żywnościowych, rzekomo w celu poprawienia koniunktury rynkowej, podczas gdy w tym samym czasie na ulicach miast rosyjskich ludzie umierają z głodu...

Korespondent jednego z pism paryskich, zwrócił się do szeregu działaczy politycznych i pisarzy rosyjskich, przebywających na emigracji, prosząc ich o

opinię w sprawie obecnej sytuacji w Rosji. Pytania korespondentów brzmią:

— Czy w Rosji panuje głód? — Czy można pomóc głodującym masom? Znakomity pisarz, M. A. Aldanow, odpisał na te pytania:

— Niestety, niema żadnych wątpliwości co do tego, że w Rosji panuje obecnie straszliwy głód. Któż z nas nie otrzymuje stamtąd listów? 30-letnia kobieta, mieszkająca w jednym z najbogatszych ongiś miast rosyjskich, pisze:

— „Wychodzę zamąż. Narzeczonemu ma 80 lat. Wychodzę za niego dlatego, że on dostaje funt chleba dziennie. To znaczy, że starczy dla nas dwojga”.

Znany polityk rosyjski, P. N. Milukow, stwierdza:

Pod względem opanowanego terytorjum i ilości głodujących ludzka tegoroczna przewyższa znacznie miętny głód w 1921 roku. Najgorsze jest to, że głodującym masom nie można pomóc, ponieważ nie dopuszcza bolszewicy”.

Pulowery artystyczne

recznej roboty na drutach i sztytkach we najnowsze modele wiedeńskie i paryskie.

Ceny przystępne.

LILI HIRSZMAN

Kilińskiego 14. 2 piętro.

Dojazd tramwajami Nr. 4, 8 i 14

Sierpień
22
WTOREK

Dziś Symfonia
Jutro Filipa Benicjusza

Wschód słońca	4.30
Zachód słońca	18.49
Wschód księżyca	6.11
Zachód księżyca	19.26
Długość dnia	14.50
Ubyło dnia	2.19

W BIURZE.

Sze! — A więc w godzinach biurowych wyszedł pan do fryzjera, by sobie ostrzyć włosy?

Pracownik: — A czy to nie przeszkadza panu szefowi, że moje włosy rosną także podczas godzin biurowych?

Drukarnia komunistyczna została wykryta przez policję łódzką.

Ostatnio przez dłuższy czas wszelkiego rodzaju druki komunistyczne wykonywane były na maszynach do druku w Łodzi. Dopiero ostatnio pojawiły się w mieście ulotki i wszelkiego rodzaju „bibuła” drukowana. Po dłuższych obserwacjach władzom udało się ustalić, że ta tajna drukarnia, sporządzająca druki dla partii komunistycznej w Łodzi, mieści się w domu przy ul. 11 Listopada 47.

Wczoraj w godzinach popołudniowych zajęli przed ten dom kilku wywiadowców wkroczyło do mieszkania, w którym mieściła się drukarnia. Gdy jedna partia funkcjonariuszy dokonała aresztowania pięciu techników komunistycznych — drukarnia została zamknięta.

Naładowano maszyny i kaszty drukarskie na wóz, który wyruszył w kierunku wydziału śledczego. Sześciu aresztowanych pod eskortą wywiadowców zostało również odprowadzonych do wydziału śledczego.

Grozila jej szubienica. Dziewierska staje przed sądem grodzkim.

(as) Dwudziestego piątego b. m. rozegrał się przed sądem grodzkim epilog sprawy, która poprzedził wyrok śmierci na Stanisława Dziewierskiego — mordercy woźnika w zakładzie. Przed sądem grodzkim stanęła Klara Dziewierska, żona skazanego.

Dziewierska była początkowo oskarżana o udział w zbrodni męża i miała być z nim przed sądem doraźnym. Gdy się okazało, że Dziewierska łączona w ciąży — sprawa jej została wydalona. W międzyczasie Dziewierska stała się matką: w więzieniu wydała na świat pogrobowca — syna skazańca.

Również większość zarzutów przeciwko Dziewierskiej jako współwinnej zbrodni męża, upadła. Dziewierska odprawiać będzie jedynie za kradzież.

Dokonana w swoim czasie wraz z mężem.

Przed sądem.

Nocy dzisiejszej dyżurni apteki: A. Dan. (11-go Listopada ul. 57), W. Groszkowski (11-go Listopada 15), Sukc. S. Gorfeina (Pileud. 54), S. Bartoszewskiego (Piotrkowska 161), R. Rembickiego (Andrzeja 28), A. Szymańskiego (Przedzeczna 75).

Skończyły się wakacje szkolne.

„Młody las” na ulicach Łodzi. — Kłopoty i zmartwienia rodziców. — Rozpoczynamy nowy rok pracy.

Dzień wzruszeń dla rodziców i dzieci.

Rok szkolny zaczynał się dotychczas między pierwszym a czwartym wrześniem. W tym roku w myśl nowego rozporządzenia — wakacje zaczęły się o dwa tygodnie wcześniej i kończą się również o dwa tygodnie wcześniej.

Początek wakacji nigdy nie jest tak wyraźny jak ich koniec: miasto pustoszeje powoli, a zaludnia się wraz z początkiem roku szkolnego nagle: jakby w ciągu jednej nocy. To też, rzecz można bez przesady, że to rozporządzenie, które przesunęło o dwa tygodnie wakacje — spowodowało do miasta jesienią na pierwszego września, lecz już na 20 sierpnia (w przyszłości lekcje zaczynają się 15 sierpnia).

Trzeba pewnego dystansu od życia szkolnego, by umieć radować się tym dniem, w którym młodzież po raz pierwszy przestępuje próg swej klasy. Ci bowiem co są blisko swego roku szkolnego — mają tyle małych, ale bardzo poważnych kłopotów, że nie mogą sprawić powrotu do szkoły poświęcić ani trochę serca: głowa jest za bardzo zaabsorbowana.

Przedewszystkiem — nowe książki. Uczniowie i uczennice z dumą i z pewnym lekkiem czytają, że od dziś będą mu służyć bliższą znajomości z książką o tak mądrym tytule jak „Podręcznik algebry”. Pomyśleć tylko, że nareszcie objawi się tajemnica dodawania liter — tak jest liter, a nie liczb! I odcinania od mniejszej liczby większej! Uczniowie są przejęci algebrą, fizyką,

różnymi chemiami i geometriami. Każdy w swoim zakresie — każdy w swoich ramach!... Każdą z tych książek trzeba kupić, albo sobie w jakiś inny sposób „sprokurować”.

Biedzą się nad tem nie tylko uczniowie, ale i ich rodzice. Jest w tem błędzie pewien entuzjazm — jest młodzieńcza ufność, którą przejmują i starci, że wszystkie trudności zostaną przezwyciężone — ale kto ma te kłopoty — ten nie ma ani oczu ani uszu na to wszystko co się dzieje w mieście w związku z pierwszym dniem roku szkolnego.

A w mieście jest na co patrzeć. Ulice zmieniły się: wrócili młodzi obywatele — uczniowie szkół powszechnych, gimnazjalistów... Dokąd się ta młodzież tak śpieszy?... Skąd i dokąd dają uczniowie w grupach, większych i mniejszych, nieraz parami, zalegając całe chodniki. Ktoby przypuszczał, że tego małego narodu jest tak wiele w mieście...

W tramwajach było przez całe lato spokojnie. Wczoraj znów się pojawili ci niesforni współpasażerowie, co to przez dwie minuty nie usiedzą na jednym miejscu i gadają bardzo głośno o rzeczach, które dla człowieka, t. zw. dorosłego, brzmią jak wspomnienia z innego, dawno już zgasłego świata. — Zwłaszcza wczoraj przed południem tramwaje były pełne uczniów. Konduktor tak się rozpędził, że chciał nawet pewnemu panu z siwymi włosami, który

z wzruszeniem przyglądał się hałasującej się „nadziei narodu” — sprzedać bilet uczniowski.

Bardzo rozkliwający jest widok owych najniższych wstępniaków — coś z „A” czy „B” klasy — co to po raz pierwszy idą do szkoły. Mamusia ich odprowadza. Ta sama mamusia, która za naszych czasów była piękna, wiotka i otoczona rojem wielbicieli pan-pan Alinka, albo Zosia z tej lub owej pensji...

Mały chłopczek jeszcze ma tyle z dziecka w sobie... Może go i szkoda trochę. A może mu trzeba zazdrościć...

Gdy zaczyna się szkoła — to tak jakby zaczęło się nowe życie w mieście: życie jesienne — zimowe. Skończył się okres urlopowy we wszystkich dziedzinach życia publicznego: w urzędach komunalnych i państwowych, w sądach, w biurach — wszyscy wracają. My rządzący światem, a nami kobiety, a kobietami — dziećmi. Gdy dzieci wróciły do miasta — wraca więc normalne życie.

Od bieżącego roku szkolnego obowiązują nowe mundurki w szkołach. Nie chcemy teraz — na progu nowego roku pracy w szkołach — wspominać o tych zgrzytach, o tragediach nawet, które zakończył się stary rok szkolny. Wierzymy, że wraz z nową szatą uczniów — wstąpi w nich — za sprawą ich wychowawców — nowy zdrowy duch.

G

Wielka afera w warszawskiej kasie chorych. Władze śledcze przesłuchały 200 osób — Dwaj urzędnicy przełuli 400 tysięcy złotych

Warszawa, 21 sierpnia.

Jak wiadomo, przed dwoma laty wykryto na terenie warszawskiej kasy chorych poważną aferę.

Obecnie ukończona została ekspertyza

za ksiąg i dokumentów wydziału inkasowego.

W ciągu dwóch lat zbadano około 100.000 kwitów i kilkadziesiąt pozycji w księgach kontowych. Obecnie żmudna ta praca została ukończona i zebrane

zostały dowody przeciwko głównym sprawcom nadużyć.

Są nimi: księgowy, Franciszek Kwiatkowski i inkasent, Mieczysław Sochaczewski. — Jak ustaliło dochodzenie, dopuścili się oni nadużyć na sumę 400 tysięcy zł.

Pieniądze te trwonili defraudanci na hulanki i gry hazardowe na wyscigach. Machinacje te datują się już od roku 1928-go.

Nadużycia polegały na przywłaszczaniu kwot wpływających z inkasa, umieszczaniu fikcyjnych zapisów w księgach buchaltaryjnych i na kwitach.

Dla wyświeślenia nadużyć przesłuchano 200 osób z pośród przedstawicieli przedsiębiorstw handlowych.

Obydwaj defraudanci przebywają na wolności za wysokimi kaucjami.

Sprawa o nadużycia w kasie chorych znajdzie się w wokandzie sądu okręgowego w październiku.

Nie było rewizji na „Polonji” podczas pobytu statku w Dublinie.

Jak wiadomo, onegdaj wrócił statek „Polonia” do portu gdyńskiego z wyieczki dokoła Wielkiej Brytanii.

W związku z tem dowiadujemy się, że podana przez część prasy polskiej informacja o tem, jakoby władze irlandzkie przeprowadziły rewizję na statku wśród pasażerów „Polonii”, poszukując broni, nie odpowiada prawdzie. Żadnej rewizji nie dokonano.

Mylna informacja opierała się prawdopodobnie na tem, że na prośbę władz portowych w Dublinie intendentura statku wycofała kilka rewolwerów, będą-

cych w posiadaniu marynarzy, którzy mieli prawo ładowania.

Uczyniono to poprostu dla uniknięcia zwykłych zająć w porcie między marynarzami rozmaitych statków.

Żadnej natomiast broni na statku nie szukano i rewizji u pasażerów nie dokonywano. Wszyscy pasażerowie korzystali z zupełnej wolności ruchu zarówno w mieście Dublinie, jak i wszystkich innych miejscowościach irlandzkich bez żadnych ograniczeń i przeszkód ze strony władz irlandzkich.

Tragiczna śmierć synka adwokata. 6-letni chłopiec śmiertelnie postrzelony przez swego rówieśnika

Wilno, 21 sierpnia.

W leśniczówce Gody, położonej przy trakcie grodzieńskim, w odległości 17 kilometrów od miasta, wydarzył się tragiczny wypadek.

We wspomnianej leśniczówce mieszkał ostatnio na letniku ze swoją rodziną adwokat wileński p. Jodko. Onegdaj, w godzinach porannych, 6-letni syn mecenas, Jerzy, bawił się ze swoim rówieśnikiem, przyczem chłopcy wyciągnęli z domu naładowaną dubeltówkę.

W pewnej chwili jeden z chłopców skierował dubeltówkę w stronę kolegi i pociągnął za cyngiel.

Padł strzał. Nabój trafił 6-letniego

Jerzego Jodkę w dolną część brzucha.

Chłopiec padł brocząc krwią na ziemię. W międzyczasie na odgłos strzału, nadbiegli domownicy, którzy znaleźli chłopca konającego.

Na miejsce wypadku niezwłocznie wezwano z Wilna karetkę pogotowia ratunkowego, która przewiozła chłopca do szpitala św. Jakoba, gdzie natychmiast poddano go operacji. Mimo wysiłków lekarzy, chłopca nie udało się uratować i Jerzy Jodko po krótkim czasie zmarł.

Wiadomość o tragicznym wypadku wywarła w mieście przynębiające wrażenie.

Choroby zakaźne.

Zanotowano 94 przypadki.

W ubiegłym tygodniu od 13 do 19 b. m. włącznie zgłoszono do wydziału zdrowia publicznego zarządu m. Łodzi następujące przypadki chorób zakaźnych: dur brzuszny — 39, w ubiegłym tygodniu 37 przypadków, błonica 23 (28), błonica — 22 (13), róża — 3 (8), gorączka pęcherzykowa — 7 (5) przypadków.

Ogółem zanotowano w tygodniu sprawozdawczym 94 przypadki zachorowań na choroby zakaźne, w tygodniu ubiegłym 96 przypadków.

Uwaga:

„Republika” i „Express Ilustrowany” do nabycia codziennie w sklepie LEWENBERGA w Inowłodzu i Teofilowie i na kolonjach letnich obok Inowłodza.

W SOBOTĘ, dnia 26 sierpnia o godzinie 4-ej po południu rozpocznie się W HELENOWIE LETNIA REDUTA PRASY

Wielki festiwal sportowy.
Przejażdżki łodziami.

urozmaicona wielu atrakcjami i niespodziankami.

REWIA ARTYSTYCZNA.

w której wystąpią artyści Teatrów Miejskich: p.p. Chojnacka, Niedziałkowska, Tomska, Szubert, Macherski, Mroziński.

Od godz. 10-ej wiecz. **BAL MASKOWY** w ogrodzie i na sali. Ponadto: kotyljon, fantowa loteria, strzelnica itp.

TEATR LETNIA W PARKU STASZICA.
Jeszcze tylko kilka dni grana będzie w Teatrze Letnim w parku Staszica farsa M. He-nequina „On i jego sobowtór” w przeróbce K. Szuberta. W rolach ważniejszych: Chojnacka, Niedziałkowska, Macherski, Szubert i Utnik. Początek przedstawień o godz. 9-ej wiecz.

POŻEGNALNE WYSTĘPY MICHAŁA MICHALESKO i BETTY SIEMIONOW W TEATRZE „FILHARMONJA”.

Gwiazdor scen amerykańskich Michał Michalesko i śpiewaczka Betty Siemionow kończą swe występy w naszym mieście już w dniach najbliższych. Dziś, we wtorek o 9-ej wieczorem, grana będzie, bezwzględnie po raz ostatni, po ocenach najniższych, komedia muzyczna Luisa Frajmana „Ostatni Taniec”. Warto zaznaczyć, że komedia ta grana będzie dziś po raz 30-ty.

RADJOPROGRAM

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

WTOREK, dnia 22-go sierpnia.

- 11.50—11.55: Odczytanie programu na dzień bieżący.
- 11.57—12.05: Sygnał czasu z Warszawy, Hejnał z Krakowa.
- 12.05—12.25: Muzyka wokalna i lekka z płyt.
- 12.25—12.33: Codzienny Przegląd Pras Polakiej.
- 12.33—12.35: Komunikat meteorologiczny.
- 12.35—12.55: Dalejszy ciąg muzyki z płyt.
- 12.55—13.00: Dziennik Południowy.
- 13.00—14.55: Przerwa.
- 14.55—16.00: Muzyka z płyt gramofonowych.
- W przerwie komunikaty łódzkie.
- 16.00—16.30: Koncert kameralny z płyt.
- 16.30—17.15: Muzyka z płyt.
- 17.15—18.15: Koncert solistów. Wykonawcy: Halina Dudzińska (sopr.), Konrad Zelechowski (baryton) i L. Urstein (akomp.).
- 18.15—18.55: Odczyt p. „Moście pracują” — wygłosi dr. Feliks Burdacki.
- 18.55—19.05: Recital śpiewaczy Marii Dońskiej. Przy fort. Ludwik Urstein.
- 19.05—19.20: Muzyka instrumentalna (płyty).
- 19.20—19.55: Rozmaitości.
- 19.55—19.40: Odczytanie programu na dzień następnny.
- 19.40—19.55: Feljeton w rubryce „Na widnokręgu”.
- 20.00—20.50: Koncert w wyk. Orkiestry P. R. pod dyr. J. Ozimiskiego Romana Wragi (bas) i Ludwika Ursteina (akomp.).
- 20.50—21.00: Dziennik Wieczorny.
- 21.00—21.10: Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.
- 21.10—22.00: Dalejszy ciąg koncertu z Warsz.
- 22.00—22.25: Muzyka taneczna.
- 22.25—22.35: Wiadomości sportowe.
- 22.35—22.40: Komunikat meteorologiczny dla lotnictwa i policyjny.
- 22.40—23.00: Muzyka taneczna.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

- 19.45. PRAGA. „Piękna Helena” — operetka Offenbacha.
- 20.00. SZTOKHOLM. Koncert symfon.
- 20.00. LONDYN Regional. Koncert symfoniczny. Tr. z Queen's Hallu.
- 20.35. MEDJOLAN. „Scugnizza” — operetka M. Costy.

Ostatnie dni!

Spiesz się!

do „FILHARMONJI” — Kier. art. dyr. D. Celmajster.
bo dziś bezwzględnie poraz ostatni
CENY NAJNIŻSZE

i występuje znakomity gwiazdor scen amerykańskich

Michał Michalesko
wraz z swoją partnerką
Betty Siemionow
w arcywesołej komedii
muzycznej 60—1

OSTATNI TANIEC

w 3 akt. (6 obrazach) 30 Nr. śpiewu i tańca.
Początek o godz 9 wieczorem

O bostonkę „tow. Ziuka”. Dziś już nikt nie wie, gdzie się bostonka znajduje.

Szanowny Panie Redaktorze.
W Nr. 223 „Republiki” z dnia 12-go sierpnia 1933 r. umieszczona została notatka p. d. tytułem: „Gdzie jest bostonka tow. Ziuka”, w której się mówi o przeprowadzonych „badaniach” w tej sprawie i o „przesłuchaniu” kilku osób. Wobec powyższego w notatce owej na mnie, proszę o umieszczenie poniższego sprostowania:

1) Co do historii bostonki tow. Ziuka stwierdzam muszę, że bostonki owej, w czasie, gdy na niej drukował J. Piłsudski w Łodzi nie widziałam i widzieć nie mogłam, choćby tylko dlatego, że byłam wówczas jeszcze dzieckiem i do P. P. S. nie należałam.

Według posiadanych przeze mnie wiadomości o losach tej bostonki mogę udzielić następujących danych: w roku 1904 i 1905 bostonka ta, zwana „Babcia” była w posiadaniu P. P. S. w Warszawie (umieszczona w domu, w któ-

rym mieszkał wówczas policmajster warszawski) w mieszk. Józefa Uziembly, starego „proletarijczyka” znanego jako „Amerykanin” z „Przedświtu” i jako „Biesiadowski” z procesu Waryńskiego i tow. — w r. 1880 — Kraków.

W r. 1907 „Babcia” umieszczona była w Warszawie w mieszkaniu p. Siedleckiego (b. senator do 1926 r.)

W r. 1916 w miesiącu lutym lub marcu, dokładnie sobie nie przypominam, kupiłam, przy współudziale Woitaszka bostonkę dla P. P. S. w Łodzi i sprzedawca oświadczył, że to jest bostonka, na której w swoim czasie drukował J. Piłsudski. Prawdziwość tego oświadczenia nie badałem. Bostonkę tę umieścił w mieszkaniu braci Purlaków.

Bostonka ta czynna była do r. 1917 W roku tym, po przeniesieniu do innego lokalu, została wykryta przez okupantów i skonfiskowana.

2) Co się zaś tyczy przesłuchiwa-

poszczególnych osób, stwierdzam, że oprócz rozmowy z p. Purlalem (któremu, na pytanie w sprawie autentyczności „bostonki tow. Ziuka” zaznaczyłam, iż według mego przekonania ani jedna, ani druga maszyna, o której mówił, nie jest poszukiwana) — prze-

nikogo ani „badana”, ani „przesłuchiwana” nie byłam.
Dalej stwierdzam, że p. Klimaszewski do P. P. S. wstąpił w r. 1914 i, choćby tylko dlatego o autentyczności bostonki tow. Ziuka nie powiedział, może, jak również i p. Purlal, który jako młody chłopiec wstąpił do P. P. S. w r. 1916. P. Purlal mógł być jedynie o autentyczności bostonki, która w r. 1916 została wstawiona do mieszk-

nia jego rodziców.
Dziękuję zgóry Sz. Panu Redaktorowi za łaskawe umieszczenie powyższego.

St. Ankiersztejn - Birencwałowa

Szofer, który spowodował katastrofę powiesił się trapiiony wyrzutami sumienia. — Jedna ofiara katastrofy zmarła.

Kraków, 21 sierpnia.

Nocy ubiegłej wydarzył się w Krakowie tragiczny wypadek. Około godz. 2.30 w nocy, taksówka nr. 97292, jadąc ul. Basztową od strony ul. Dunajewskiej, koło domu nr. 5 na ul. Basztowej, zderzyła się z dorożką konną nr. 195.

W wyniku zderzenia, dyszel dorożki konnej ranął ciężko szofera. Juliana Kaluckiego, jadącego w taksówce. Doznał on złamania czaszki i wypłynięcia lewego oka. Drugi szofer, jadący taksówką, Anighofer, został ranny w głowę i okolice prawego oka.

Jadący w dorożce porucznik Szczański i por. Klauziński z 5-go dywizjonu samochodowego, doznali lekkich okaleczeń. Przybyły pogotowie odwie-

zł. Kaluckiego do szpitala, gdzie wkrótce zmarł. Innym poszkodowanym nie grozi niebezpieczeństwo.

Jak ustalilo dochodzenie przyczyny katastrofy były następujące: Ulica Basztowa jechała dorożka, powożona przez Michała Soltysa (Racławicka 34), który jechał przepisową stroną. Taksówkę prowadził szofer Mazurkiewicz (Lelewele nr. 5), obok niego zaś siedział jakiś nieznanemu mężczyźnie. Na tylnym siedzeniu taksówki siedzieli dwaj szoferzy: Kalucki i Anighofer. Auto jechało nieprzepisową stroną, a gdy znalazło się w pobliżu dorożki, szofer chciał skrócić w bok.

W tej chwili dyszel dorożki konnej uderzył auto w bok i ranity obu sędza-

nych na tylnych siedzeniach. Bezpośrednio po wypadku, szofer i jadący obok niego mężczyzna, zbiegli. Tegoż dnia o godz. 4.30 nad ranem, dozorca Sekowskiego, zameldował w trzecim komisariacie policji, że w ogrodzie przy ul. Seren-Fena, powiesił się na płocie jakiś mężczyzna. Przybyły lekarz stwierdził, że jest to szofer taksówki, Karol Mazurkiewicz, który trapiiony wyrzutami sumienia, brał sobie życie. — Zwłoki szofera przewieziono do zakładu medycyny sądowej.

WYCIEZKA DO GDYN

Odjazd wycieczki do Gdyni nastąpi w piątek, dnia 25-go b. m. o godz. 20.50 z dworca Kaliskiego specjalnym pociągiem bezpośrednim do Gdyni w wagonach pullmanowskich, Miejskie numerowane. Powrót wycieczki nastąpi w niedzielę w godzinach porannych. Przejazd w obie strony wynosi zł. 14.70. Ze względu na ściśle ograniczoną liczbę miejsc należy jaknajwcześniej zaopatrzyć się w bilety które nabyć można w biurze Wagonów-Lits Cook (Piotrkowska 64).

JEDNODNIOWA WYCIEZKA DO WARSZAWY.

Tutejszy oddział Wagonów-Lits Cook organizuje na najbliższy czwartek t. j. dnia 24 b. m. jednodniową wycieczkę do Warszawy. Wyjazd z Łodzi nastąpi o godzinie 19.25 z dworca Kaliskiego, a wyjazd z Warszawy o godzinie 19.25.

Bilety nabyć można już od dnia dzisiejszego w biurze Wagonów-Lits Cook przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 64.

OSTATNIA WYCIEZKA MORSKA.

Ze względu na wielkie powodzenie ostatniej wycieczki morskiej zorganizowano dodatkowo jeszcze jedną wycieczkę morską. Z tych dodatkowych wycieczek ostatnia wyruszy dnia 4-go września w bliską, a jednak nader przyjemną podróż do Sztokholmu.

Złozoszenia przyjmuje biuro podróży Wagonów-Lits Cook (Piotrkowska 64), czynne od godziny 9-ej do 13.30 i od 15-ej do 20-ej.

OSOBISTE.

Minister sprawiedliwości postanowił, że z dnia 10 lipca 1933 roku ustanowił p. Zdzisław Bęlin tłumaczem przysięgłym w okręgu apelacyjnym w Warszawie dla języków francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego, z siedzibą w Łodzi.

Kryzys księgarstwa w Małopolsce

Spadek obrotów o 20—30 procent

Kraków, 21 sierpnia.

Jak wynika ze sprawozdania Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, w księgarniach sortymentowych na terenie Małopolski obroty w II kwartale 1933 r. mniejsze były w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego — o 20 do 30 proc. Powodem spadku obro-

tów jest dalsze zubożenie inteligencji, zmuszonej do ograniczenia zakupu książek. — Dochód brutto księgarń był nader niski i wynosił według cytowanej statystyki, przeprowadzonej przez Związek Księgarzy Polskich i jego oddziały, tylko około 2.6 proc.

Kupiec z Białej--paserem

Echa masowych kradzieży materiałów technicznych

Katowice, 21 sierpnia.

W związku z ostatnimi kradzieżami materiałów technicznych i przewodów telefonicznych w okręgu przemysłowym, a szczególnie w powiecie pszczyńskim, policja przeprowadziła szereg rewizji u handlarzy starzyzny w Mikołowie, Mysłowicach, Katowicach i Król. Hucie.

W wyniku rewizji stwierdzono, że handlarze tych miast wysyłają często przesyłki do kuncia w Białej, mającego swój skład pod firmą „Roeschler i Zak”.

Przeprowadzona rewizja przyczyniła się do wykrycia 425 kg. drutu do wysokiego napięcia i przewodów telefonicznych, pochodzących z kradzieży.

Magazyn opłombowano. Jeden z paserów w Mikołowie, Franciszek Schulz, został aresztowany. Nie chce on zdradzić dostawców skradzionych drutów. Wskazana jest rzeczą, aby poszkodowane firmy zwróciły się do posterunku policji w Mikołowie i złożyły tam meldunek.

KOBIETA NIE JEST PEŁNYM CZŁOWIEKIEM

twierdzą teoretycy hitleryzmu, zezwalając równocześnie mężczyźnie na wiarołomstwo i wielożeństwo.

„Wyrazem kobiecości jest bierne poddanie się woli mężczyzny”.

Kobieta niemiecka nie odznaczała się nigdy dążeniem do samodzielności duchowej, społecznej i politycznej. Niezależnie w jednym ze swoich świetnych autorów scharakteryzował tę bierność kobiety niemieckiej krótko i zwięźle: „Wyrazem męskości jest: Ja chcę! Wyrazem kobiecości jest: On chce!”

I teraz, po rewolucji narodowo - socjalistycznej, do której powodzenia w mierze bardzo znacznej przyczyniły się także kobiety, On, to jest rządzący dla mężczyzny, chce, aby kobieta żyła według ideału Goebbelsa, który w jednej ze swoich lichutkich powieści powiedział, że „kobieta ma być piękna i rodzić dzieci”.

Narodowi socjaliści jeszcze przed dojściem do władzy nie taili się bynajmniej ze swoją pogardą dla płci pięknej. Ich najwyższym ideałem męskości jest żołnierz czystej rasy. Ideał czystości rasowej inaczej motywowany i inaczej rozumiany, istniał już na starożytnym Wschodzie i gwoli tego ideału zamykały kobiety w gineceach i haremach, aby nie mogła psuć tej czystej rasy przez swą płodność i dlatego z całą niemiecką konsekwentnością wprowadzają tę nową moralność, którą kobiety i mężczyźni zwalczały tak skutecznie we wszystkich kulturalnych społeczeństwach współczesnych.

Ze wszystkich pism narodowo - socjalistycznych wieje bezwzględny pesymizm. Choć nie chodzi o wierność niewieście, nie wierzą poprostu, aby kobieta zechciała „dobrowolnie” oddać się na usługi ich ideału rasistycznego i zmierzania do ustawowego zdeprawowania kobiety w trzeciej Rzeszy. W roku 1928 narodowi socjaliści w Reichstagu projekt ustawy na celu ochronę „płodności narodu niemieckiego i czystości rasy” i w tym celu ta była mowa o surowych karach na zdrajców i zdrażnicie rasy.

W roku 1930, gdy propaganda hitlerowska zdolała była przeniknąć do sfer jednej z sądowych izb niemieckich wydała wyrok rozwodowy. Wyrok ten, potępiając erotyczne popękania tych błędów. W motywie wyroku sędzia wywodził, że mężczyzna może przed zawarciem małżeństwa czynić, co mu się żywnie podoba, ale kobieta musi się wystrzegać czegoś podobnego i może żyć intymnie najwyżej z jednym mężczyzną. Bo mężczyzna, nawet najbardziej wyuzdany, w chwili zawróci może ze swej drogi i odrzucić się w czystej miłości, podczas gdy kobieta zawróci z takiej drogi nie może.

Sędzia nie zastanowił się nad tem, że mężczyźni wolno jest zawrócić z takiej drogi, podczas gdy kobiecie zabrania się nie pozwala. Nie chodzi tu o jakąś specjalną psychologię kobiety, różniącą się od sytuacji, jaka przynosi sobie i utrwalił mężczyzna. Wyrok hitlerowcy, a jeden z ich najbitniejszych przywódców, mianowicie Gregor Strasser z entuzjazmem popierał wyrok sądowy, degradujący kobiecość, i wyraźnie proklamował dwoista

Kobieta ma przede wszystkim rozbawiać oczyma mężczyzn. Również prawa ręka Hitlera w sprawie polityki zagranicznej, pisał już przed wojną: „Niemiecka Rzesza przydzieli traktować będzie kobietę bezwartościowego członka społeczeństwa, którego wiarołomstwo mężczyzny podkopać będzie w skutkach swoich urodze-

nie dziecka. Taki mężczyzna nie będzie traktowany jako wiarołomca...”

Przy innej sposobności tenże sam Rosenberg wyraził się o małżeństwie w duchu rozszerzenia praw mężczyzny do... wielożeństwa.

„Oczywiście, jesteśmy za małżeństwem jednożeńskim i jednomęskim, którego chronić należy jako komórki narodowego życia, ale już profesor Wieth Knuthsen słusznie przypomniał, że w chaosie ludów germańskich dawnych czasów wybiło się na czoło dzięki wielożeństwu... Zasady dobre w czasach pokojowych mogą okazać się fatalnymi w czasach walk losowych...” To znaczy, że monogamiczne małżeństwo może być uważane za dobre tylko w normalnych czasach pokojowych, ale musi być uważane za szkodliwe w czasach wyjątkowych. Czyż trzeba dodawać, że czasy obecne uważają Niemcy za wyjątkowe dla siebie?

Hitlerowcy głoszą całkiem wyraźnie że mężczyzna ma prawo do folgowania swoim skłonnościom do zmiany w życiu płciowym, bo żadne wyuzdanie nie mu zaszkodzić nie może, natomiast kobieta, gdy raz upadła, pozostaje na zawsze upadła.

Nie przeszkadza to hitlerowcom przyczyniać się przygodnie do stracania kobiet w nizinie społecznej. W piśmie hitlerowskim „Die Rheinfront” ze stycznia roku zeszłego można przeczytać: „Tylko nieliczni postronni wiedzą, że w łonie SA (oddziałów szturmowych) panuje ton, którego w żadnym razie za cnotliwy uważać nie można... Obóz koszul brunatnych nie jest w niczem podobny do purytańskiego obozu Cromwella. Wino, kobieta i kości, a przede wszystkim kobieta, odgrywają niemałą rolę w armii nadchodzących Niemców”.

Czy taka wesoła markietanka oddziałów szturmowych jest jeszcze peł-

nowartościowym członkiem społeczeństwa i czy rodzi tym oddziałom dzieci, o tem niema w tym artykule mowy.

Coraz wyraźniej zarysowują się zasady polityki populacyjnej w Niemczech. Eugenika rasistyczna dzieli małżeństwa na cztery klasy. Do klasy I należą ci, których małżeństwa są pod każdym względem pożądane; klasa II to małżeństwa dopuszczalne; klasa III to poważne zastrzeżenia; klasa czwarta to bezwzględny zakaz płodzenia potomstwa.

Gdy mowa o sterylizacji takich małżeństw, to przede wszystkim chodzi o sterylizację kobiet, aby nie mogła rodzić dzieci mniej wartościowych, czy nawet szkodliwych dla społeczeństwa.

Tu i owdzie odzywają się — a raczej odzywały się jeszcze pod koniec roku zeszłego — nieśmiałe głosy kobiet przeciwko takiej ich degradacji, ale są to wyjątki w regule bierności kobiety niemieckiej. Tymczasem teoria narodowo - socjalistyczna, ustalająca podwójną moralność i degradującą kobietę, doprowadza w praktyce do poniewierki kobiet. Gorliwi czciciele Hitlera idą w gorliwość swojej tak daleko, iż uważają za swoją powinność pomiatanie żonami. Zresztą jest to zgoda w duchu starogermańskim. Językoznawcy już dawno zwracali uwagę na fakt, że w języku niemieckim kobieta jest rodzaju nijakiego: Das Weib. Rodzaju żeńskiego nabiera dopiero w małżeństwie, gdy staje się żoną, die Frau.

Czy narodowi socjaliści zdolają przeprowadzić wszystkie swoje światoburcze zamierzenia, trudno przesądzać. Niemiecka gruntowność i w tej dziedzinie nie waży się na wszystko i doprowadzi te sprawy do nieuniknionego absurdu. Mniejsza z tem, ale społeczeństwo, które uznawać będzie wielożeństwo za zasadę dopuszczalną w wyjątkowych sytuacjach narodowych, nie będzie już

chyba społeczeństwem chrześcijańskim bo w chrześcijaństwie wszystkich wyznań panuje pewna powściągliwość w stosunku do spraw płciowych i pewien rys ascetyczny.

Jakie są tendencje hitleryzmu, wszyscy wiemy. Weltreich, siła, wielka liczebność, a więc wielka płodność wszystkich kobiet przy jednoczesnej selekcji rasowej. Tego chcą mężczyźni. Co powie na to kobieta niemiecka? Czy zgodzi się dobrowolnie na tę degradację, jaką przepisuje jej pomyślność i szczęście trzeciej Rzeszy? Z całych dotychczasowych dzieł niemieckich można wywnioskować tylko to jedno, że kobieta niemiecka nie zbuntuje się przeciwko wielożeństwu. Przeciwnie, będzie je raczej popierać. W Niemczech przedwojennych coraz więcej kobiet pozostawało poza małżeństwem. Ich niezaspokojone życie erotyczne szukało ujścia gdzie mogło i jak mogło. Głośny był w swoim czasie „krzyk za dzieckiem”, który był w gruncie rzeczy tylko eufemizmem czegoś daleko ogólniejszego, zresztą zgoda usprawiedliwionego. Nawet same kobiety niemieckie, pozbawione mężów i traktowane z tego powodu z pewną nonszalancją, przez mężczyzn i kobiety zamężne, domagały się takiego rozwiązania zagadnienia małżeństwa, które nie upośledzałoby wielkiej masy kobiet. Przed stuleciem mniej więcej zajmował się temi sprawami wielki filozof niemiecki, Schopenhauer, który także uważał, że mężczyźni, czyli panu stworzenia, należy się przydział kobiet według potrzeby. Dodajmy, że Schopenhauer był zdecydowanym wrogiem kobiet.

W trzeciej Rzeszy kobieta niemiecka spychana zostaje na poziom wylegarki rasowych żołnierzy, mających zawojuować świat. Degradacja kobiety jest tu wyraźna i niedwuznaczna.

Paweł Hulka - Laskowski.

Jak być dobrą żoną.

Nowe katedry na uniwersytetach amerykańskich — Ekonomia, fizjologia i psychologia małżeństwa.

Nauka o szczęściu rodzinnem.

(z) Prasa donosiła niedawno, iż przy trzech uniwersytetach amerykańskich powstały trzy nowe katedry, nieznane dotąd w wyższych zakładach naukowych, poświęcone mianowicie

„nauce o szczęściu rodzinnem”.

Zasługę tej inowacji przypisać należy uniwersytetowi w Indianopolisie, za którego przykładem poszły uniwersytet w północnej Karolinie oraz uniwersytet kobiecy w Connecticut.

— Nie należy się obawiać „ciężkich” eksperymentów, gdyż całemu światu groziłaby fala barbarzyństwa. — słyszy się z katedry uniwersytetów amerykańskich. W Ameryce uniwersytety są laboratoriami nowych idei. Powstała w nich „technokracja”, one też wydały ze swego grona

„trust mózgów”.

Roosevelta, dokonywujący obecnie w Ameryce niezwykle ryzykownych eksperymentów.

Uniwersytety przypisują wielkie znaczenie gruntownej reorganizacji podstaw życia.

Oto, jak jeden z uniwersytetów motywuje w swym komunikacie konieczność założenia katedry o szczęściu rodzinnem.

„Obowiązki uniwersytetów nie mogą polegać jedynie na daniu studentom ogólnego wykształcenia naukowego. Wyższe zakłady naukowe winny przygotowywać młodzież również do wszelkich trudności życiowych. Dla podраста- jącego pokolenia niema zaś bardziej do-

nosnego zadania, aniżeli uczynienie małżeństwa szczęśliwym. Szczęśliwe małżeństwo bowiem jest najlepszym środkiem, prowadzącym ku szczęściu całej ludzkości”.

Pogląd ten podziela najwidoczniej słuchacz „małżeńskich fakultetów”. Wydziały te mają stałe przepełnione audytoria, które odnoszą się do wykładanych przedmiotów niezwykle poważnie.

Nowa „nauka” dzieli się na trzy kursy. Pierwszy poświęcony jest

życiu rodzinnemu

w najściślejszym tego słowa znaczeniu, oraz gospodarstwu domowemu, drugi — fizjologii małżeństwa, trzeci wreszcie — psychologii małżeństwa.

Sztuka właściwego zorganizowania życia rodzinnego i gospodarstwa domowego ma doniosłe znaczenie dla małżeństwa. Żona, która nie potrafi uwolnić męża od drobnych kłopotów i dostarczyć mu minimum komfortu, które to czynniki składają się do uciekania od stanu kawalerskiego, nigdy nie będzie szczęśliwa w małżeństwie.

Zdaniem rzeczoznawców amerykańskich, bardzo znaczna ilość małżeństw chwieje się dlatego, iż pokój męża nie został w porę sprzątnięty lub też potrawa niedosć mu smakuje.

Pozostałe dwa kursy są bardziej poważne. Wykłady na temat fizjologii małżeństwa odbywają się dwa razy w tygodniu. Wykładają poważni lekarze - specjaliści. Podstawę wykładów, stano-

wi zasada, iż szczęśliwe pożycie rodzinne oparte być musi wyłącznie na zdrowym pożyciu seksualnym.

Dla wielu słuchaczy i słuchaczek wykłady te są prawdziwym objawieniem. Tak samo interesują młodzież amerykańską wykłady o „psychologii małżeństwa”.

Studentów pouczają, że każdy człowiek jest do pewnego stopnia niewolnikiem swego zawodu. Praca, którą człowiek wykonywa, nieraz przeciwko swej woli, wkracza głęboko w jego życie duchowe. Dlatego też nie będzie nigdy szczęśliwe małżeństwo, w którym mąż i żona odnoszą się obojętnie do zawodu, wykonywanego przez swego towarzysza życia. Mężczyźni okazują pod tym względem więcej zrozumienia, aniżeli kobiety. Częste są zatem rozwody dlatego, iż żona nie interesuje się zawodem jej męża, lub też jest o zawód ten zazdrosna.

— Kobieta, widząc, iż mąż jest roztargniony podczas obiadu, — poucza prof. Millner, wykładowca psychologii małżeństwa, — nie powinna czynić mu z tego powodu wyrzutów. Należy zrozumieć, iż człowiek może tkwić myślami w swych sprawach zawodowych; nie oznacza to bynajmniej braku uwagi, a tembardziej braku miłości do żony.

W Ameryce panuje przekonanie, iż nowe katedry przyczynią się do utrwalenia życia rodzinnego i do znacznego zmniejszenia liczby rozwodów.

**Pracujesz na lądzie—
odpoczywaj na morzu!**

Do Sztokholmu okrętem „Kościuszko”
od 3 do 7 września b. r.

— cenv od zł. 100.

BEZ PASZPORTÓW I WIZ ZAGRANICZNYCH.

25—3

Inf. i sprzedaż biletów: LINJA GDYNIA—AMERYKA:
w Warszawie, ul. Marszałkowska 116, tel. 547-46
w Gdyni, ul. Waszyngtona, we Lwowie, ul. Na Błonie 2.
w Krakowie, ul. Lubicz 3, w Rzeszowie, Grottegera 1004 oraz w biurach podróży.

W Niemczech coraz gorzej.

Mimo oficjalnego optymizmu nędza wzmagą się, bezrobocie rośnie, a sytuacja finansowa państwa jest katastrofalna. — Hitler rządzi fałszem i terorem.

Prześcigający się wzajemnie w czolobitości dla reżimu hitlerowskiego Niemcy ekonomiści próbują wmówić w opinię światową, że sytuacja gospodarcza Rzeszy pod rządami hitlerowskimi polepsza się. W rzeczywistości, pomijając lekką poprawę sezonową, zwykłą o tym czasie, sytuacja gospodarcza pogarsza się z dnia na dzień, jak o tem najlepiej świadczą cyfry.

W czerwcu 1932 roku rozpoczęto budowę 6720 nowych domów, w tym roku w tym samym miesiącu rozpoczęto budowę 6080 domów. Wielki koncern metalurgiczny Henschla w Kassel wskazuje na spadek obrotów o 53 proc., w porównaniu z zeszłym rokiem. W ostatnich dniach odbyły się posiedzenia akcjonariuszy trzech największych niemieckich towarzystw okrętowych: „Nard-Deutscher Lloyd”, „Hamburg-Amerika Line” i „Hamburg-Süd-Amerika”. Deficyt tegoroczny tych 3 towarzystw wynosi razem 28 milionów marek. Tonaż ich spadł z 2,060 tysięcy ton na 1,800 tysięcy. Połowa tonażu znajduje się bezużytecznie w portach. Wedle perspektyw dotychczasowych, wszystko przemawia za dalszym spadkiem obrotów morskich.

Nędza mas urasta z dnia na dzień. W ubiegłym roku w miesiącu czerwcu konsumpcja cukru wynosiła 1,229 milionów centnarów, obecnie wynosi tylko 1,190 milionów centnarów. Oficjalnie mówi się o spadku ilości bezrobotnych, jest to szwindel i bluff, 200,000 bezrobotnych zostało umieszczonych w obozach pracy, które właściwie są ukrytymi oddziałami wojskowo-saperskimi.

100,000 bezrobotnych umieszczono jako marksistów w obozach koncentracyjnych. Wedle specjalnie wydanego rozporządzenia każdy pracodawca może bez wypowiedzenia zwolnić każdego robotnika, jeżeli jest on politycznie podejrzany. To postanowienie wyzyskiwane jest przez przemysł, który zwalnia robotników „podejrzanych”, by na ich miejsce przyjąć hitlerowców. Robotnicy zwalniani są rejestrowani na giełdach pracy. W ten sposób sztucznie zmniejsza się cyfry bezrobotnych.

Magistrat m. Berlina faktycznie zbankrutował i bankructwo to, ze

względów politycznych, ukrywa się pod pozorem dobrowolnego moratorium dla długów. Cały szereg innych miast niemieckich znajduje się w przededniu bankructwa. Między innymi Dreźnie nie płaci procentów od pożyczek. Magistrat berliński zmniejszył o 75 proc. kwoty, przeznaczone na pomoc dla bezrobotnych. Zapomogi dla „nie chcących pracować i antyspołecznych elementów” są zupełnie zlikwidowane. Kto nie chce pracować i kto jest elementem antyspołecznym, — decyduje w poszczególnym wypadku hitlerowski urzędnik. Przedewszystkiem do tej kategorii zalicza się robotników niewyspecjalizowanych oraz ziemnych, którzy, zdaniem tutejszych sfar miarodajnych, należą do partii komunistycznej.

Komitet akcji antyfaszystowskiej w Szwajcarii opublikował szczegółowe

dane o niemieckich obozach koncentracyjnych. Obozów takich znajduje się 45 w całych Niemczech, a liczba więźniów wynosi 120,000 osób. Pomimo tej nieprawdopodobnie potwornej ilości uwięzionych, w dalszym ciągu hitlerowcy aresztują każdego, kto może być tylko podejrzany o tendencje antyrządowe i wysyłają do obozów.

Wszystko to razem czyni wrażenie, jak gdyby rząd Hitlera nie umiał sobie dać rady z ogromem stojących przed nim zadań i dlatego zdradza tak wielkie zdenerwowanie i lek przed komunizmem. W całych Niemczech żyje się jak gdyby w panicznym przecuciu tego, co ma jeszcze nastąpić. Wszędzie władze wężą komunizm, rewolucję antyrządową i niezadowolenie. Zda się, że pod tym względem ich nastrój będzie coraz trąfniejszy.

CASINO ! Najwspanialsze po „Czempie” arcydzieło

„SERCE OLBRZYMA”

W roli głównej WALLACE BEERY.

Nadprogram aktualności. — Ceny miejsc niepodwyższone. — Passe-partout przez urzędowych nieważne. — Początek o 4-ej.

Syn generała Kutiepowa

przybył do Prużany

Prużana, 21 sierpnia.

W tych dniach przybył do Prużany Grzegorz Kutiepow, syn generała Kutiepowa, prezesa emigracji rosyjskiej, który w swoim czasie został porwany w Pa-

ryżu przez bolszewików.

Grzegorz Kutiepow objeżdża całą Europę w celach turystycznych, a Prużanę odwiedził z racji pobytu w puszczy Białowieskiej.

Grand-Kino „Król Cyganów”

Dzisiaj początek o godz. 4 ppoł.

LUNA ! Dziś i dni następnych. Borys Karloff w potężnym arcydziele p. t. Dziwny Dom

Ceny miejsc niższe!

Polacy w Bukareszcie.

Kury spacerują na dworcu.—W parlamencie niema bufetu.—Podwieczorek na rachunek rządu. — Jedziemy do domu.

Deszcz lał niełitośnie, gdyśmy dojeżdżali do stolicy Rumunii. Pociąg zatrzymał się na małej stacyjce — Bukareszt. Małe uliczki koło dworca, kocie lby zamiast asfaltu, olbrzymie kałuże i małe domki. Koło budynku stacyjnego przechadzają się kury i gęsi. — Pierwsze wrażenie ze stolicy — niezbyt budujące. Nadmiar złego deszczu lał zawzięcie, a przez zalane szyby świat zawsze wygląda gorzej. Pociąg dość długo stał na małej stacyjce, potem na drugiej i dopiero po pół godzinie stanął na dworcu centralnym. Elegancki dworzec trochę zatarł pierwsze wrażenie. Deszcz również przestał padać i humory nasze od razu się poprawiły.

Na dworcu wycieczkę naszą oczekiwała delegacja studentów rumuńskich. Oficjalne powitanie, przemówienia, fotografowanie, oto jest całe pasmo tortur, na jakie skazani są zawsze goście.

Jeden dzień na zwiedzenie miasta — wydaje się z początku zbyt mało, jeżeli

do tego w programie znajduje się wizyta w poselstwie polskim. Ale prawdę powiedziawszy, na Bukareszt to starczy, gdyż w tem mieście jest mało rzeczy do obejrzenia.

Żadnych pamiątek historycznych nie ma. Bukareszt jest miastem bardzo młodym; założony został dopiero w latach 70-tych XIX stulecia. Dlatego też niema tam żadnej starej dzielnicy z wąskimi, ciekawymi uliczkami i starymi domami. Wszędzie wznoszą się duże, nowoczesne gmachy, ulice są szerokie, pokryte asfaltem, w mieście jest dużo zieleni. Wąska, idealnie równa Dębowica płynie wśród dwóch linii kwiatów i gładko ściętej trawy. Park Karola II-go stanowi najładniejszy zakątek Bukaresztu.

Z Muzeum Wojska, położonego w głębi parku, roztacza się przepiękny widok. Wprost aż do głównej bramy, położone na kilku kondygnacjach, leżą, jakby schody, klomby i sadzawki, po obu stronach roztacza się morze zieleni. W Muzeum znajdują się ciekawe zbiory

sztuki wojennej od zamierzcztych czasów aż do dziś. Obok samolotu, którym Karol II-gi przyleciał do Bukaresztu, aby objąć władzę, stoi rydwan rzymski, obok łuków, toporków i dzid — karabiny i armaty najnowszej typu. Obok starożytnych zbroi japońskich i rzymskich, obok stalowych hełmów, przyłbic i tarcz średniowiecznych znajdują się maski i kostiumy przeciwważowe. Widać, jaki olbrzymi postęp zrobiła technika mordowania. Przed Muzeum płonie znicz — to grób Nieznanego Żołnierza. Na marmurowej płycie leży wieńiec z białych i czerwonych róż, złożony przez studentów polskich.

Gmach parlamentu jest pusty. Wygodne, wykładane skórą fotele w sali posiedzeń i wyniosła mównica czekają na koniec feryj. Budynek jest imponujący, ma tylko jedną i to bardzo dotkliwą wadę: brak bufetu.

Pierwszą rzeczą, która rzuca się w oczy w Bukareszcie, jest ogromna ilość pomników. Na każdym placu, w parkach, w alejach, przed urzędami i ministerstwami, wewnątrz dużych gmachów państwowych. Byli władcy, rodzina królewska, poeci, malarze, generałowie, politycy, mają pomniki w jakimś zakątku stolicy. Rumuni są wdzięcznym narodem, pamiętają o każdym, kto zasługuje lub nawet nie zasługuje, chociaż-

by na najmniejszy kawałek pomnika. Szkoda tylko, że wielka ilość tych pomników znajduje się w stosunku odwrotnej proporcjonalności do ich wykonania artystycznego.

Pałac królewski znajduje się w samym centrum miasta. U bramy żołnierze w mundurach, przypominających mundury gwardii angielskiej, w swym królu tu niema, znajduje się w letniej rezydencji w Sinaia, miejscowości górskiej.

Najulubiejszym miejscem mieszkańców Bukaresztu jest „Lido”, elegancka kawiarnia z basenem kąpielowym. Wsiadłszy przewodnicy, studenci rumuńscy, prowadzili nas do tej kawiarni i kąpieli, ile tylko kto może. Placik za rządem rumuński. Dobrze to być gościem.

Poselstwo polskie mieści się w miłym, ładnym pałacyku w willowej dzielnicy Bukaresztu, tonącej w morzu zieleni. Poseł, min. Arciszewski, żywo się serdecznie nas ugaszczali, żywo się interesując szczegółami wycieczki.

Wskazówki zegara wyganiają nas z milej wizyty, przypominając o wyjeździe. Z Bukaresztu jedziemy znowu do Polski. Słońce dobrużdzające zostaje tylko miłym wspomnieniem.

Mariusz Jurga-Blaszkowski

POZNAJ OBCYZYNĘ, BY CENIĆ OJCZYZNĘ

Dwie wycieczki morskie okrętem

»Polonia»

DO ZIEMI ŚWIĘTEJ, GRECJI I TURCJI

od 26 września do 10 października

oraz od 10 do 24 października

TRASA: Lwów — Konstanca — Hajfa —

Jaffa — Ateny — Konstantynopol —

pol — Konstanca — Lwów.

Ceny biletów od zł. 600.— łącznie

z paszportem i wizami.

Informacje i sprzedaż biletów.

LINJA GDYNIA — AMERYKA

w Warszawie, ul. Marszałkowska 116,

tel. 547-46, w Gdyni, ul. Waszyngtona,

we Lwowie, ul. Na Błonie 2, w Krakowie,

ul. Lubicz 3, w Rzeszowie, ul. Grottegera

1004 oraz w biurach podróży.

NOC SZALU W HELENOWIE.

Jeszcze tylko kilka dni dzieli nas od Letniej Reduty Prasy, która odbędzie się w Helenowie w sobotę, dnia 24 sierpnia b. r. Zabawa rozpocznie się o godzinie 4-ej po poł. wielkim festiwalem sportowym.

O godz. 10-ej wieczór na sali w grodzie rozpocznie się poraż pierwszą w tym roku urządzony wielki bal maskowy.

O północy artyści Teatrów Miejskich zaprezentują specjalnie przygotowaną rewię artystyczną, składającą się z nieznanych dotąd Łodzi szlagierów. Udział w rewii wezmą pp. Chojnacki, Niedziałkowska, Tomka, Szubert, cherski i Mroziński.

Konferensjerke poprowadzi popularny speaker koncertów życzeń rozgłośni łódzkiej, red. B. Stefański.

Zaproszenia nie będą wysyłane, lety w cenie 75 gr. i zł. 1.50.

PRZYJMOWANIE ZAPISÓW „RODZINA

DO PRZEDSZKOLA STOW. „RODZINA

POCZTOWA” W ŁODZI.

Zarząd Stow. „Rodzina Poczтовая” w Łodzi

niebieskim podaje dowiadomości, że z powodu

braku wolnych miejsc przyjmowane są

dzieci do przedszkola codziennie od godz.

do 15-ej w lokalu Stow. „Rodzina Poczтовая”

ulica Przejazd Nr. 38, I piętro (front, wprost

telegrafu).

LEKARZ-DENTYSTA

F. Kopciowski

POWRÓCIŁA

Gdańska 37

tel. 232-55.

przyjmuje od 9—3.

w Lecznicy Piotrkowska 294 od 1—7

Kurjer Handlowo-Przemysłowy

Łódzkiego okręgu włókienniczego.

WALKA NIEMIEC Z GDYNIA.

Miedzy morskiemi drogami komunikacyjnemi a siecia kolejowa istnieje ścisła łączność i współpraca. Te dwa szlaki stykają się w porcie, gdzie następuje przeładunek z jednego środka lokomocji na drugi. Kolej powinna podać wywiezieniu tego, co przywożą do portu statki i odwrotnie. Rola bierna przypada tutaj statkowi, który czeka ocumowany do nadbrzeża, aż będzie naładowany lub wyładowany, kolej zaś — rola czynna, bo tabór kolejowy odbiera lub odbiera towar, przesuwając się pod dźwigami. Z chwilą ukończenia przeładunku statek odchodzi i zaczyna swoją czynną pracę na morzu, ustępując miejsce przy brzegu następemu. Sprawność funkcjonowania kolei w porcie decyduje o sprawności przeładunku, o wykorzystaniu taboru kolejowego i czasu staku, który zawsze śpieszy ostatek do pracy. Praca kolei w porcie wymaga odpowiednio rozbudowanych torów, sprawniej obsługi i szybkiej decyzji. Szczególnie sprawna powinna być dyspozycja taboru towarowego, bo ruch w porcie jest nieregularny z natury rzeczy, a ta nieregularność bywa jeszcze spotęgowana warunkami meteorologicznymi, gdyż statki w skutek złej pogody i mgły zatrzymują się w drodze, a następnie zbierają się w porcie w dużej ilości. Ponadto ruch w porcie znajduje się stale w kolizji z przepisami, które nie są dostosowane do potrzeb portu i muszą być raz mniej, a raz więcej rygorystycznie traktowane.

Ścisła łączność między przewozem morskim a kolejowym występuje przy ustalaniu portowych taryf kolejowych. Kupiec, kalkulujący przewóz towaru, bierze pod uwagę fracht morski, łącząc go z frachtem kolejowym. Ten ostatni, będąc droższym od morskiego, stanowi dużą pozycję w ogólnej kalkulacji, ponieważ decydująca. Kolejowe stawki taryfowe są potężnym narzędziem polityki portowej, zmierzającej do utrzymania zdolności konkurencyjnej portu. Zmiana stawek musi być nieraz przeprowadzona bardzo szybko. W szczególności odnosi się to do naszych kolei, które muszą wytrzymać konkurencję niemieckich.

Biuletyn Izby przemysłowo-handlowej w Gdyni przynosi wiadomość o wojnie, ogłoszonej przez Zarząd T-war kolei Niemieckich portom polskim. Wojna taryfowa będzie prowadzona w porozumieniu z kolejami adriatyckimi, gdyż zarówno porty adriatyckie jak i niemieckie na morzu Północnym i Bałtyku cierpią z powodu konkurencji dla ładunków tranzytowych, przeznaczonych do państw sąsiednich, z których obniżone, kolej zwracać będzie nadawcy różnicę, wynikającą z niższych stawek taryfowych polskich. Dla na całą różnicę, zaś dla innych portów na zostaje przytem dalsza granica stawek, niżej których koleje niemieckie nie dają. Owe 25 fen. tłumaczy należy do droższymi frachtami morskimi do portów bałtyckich w porównaniu z frachtami do niemieckich portów morza Pół-

nocnego. Jest to przykład walki konkurencyjnej portów, prowadzonej za pomocą taryf kolejowych. W praktyce sprawność niemieckiego aparatu portowego i kolejowego pozwala na natychmiastowe obniżenie poszczególnych stawek taryfowych w celu stworzenia bezkonkurencyjnych warunków dla siebie.

Dodać jeszcze trzeba, że obroty Szczecina maleją ostatnio w szybkim tempie, wtedy gdy obroty Gdyni wzrastają. W posunięciach kierowniczych sfer niemieckich widać wyraźnie dążenie do poprawienia sytuacji na swoją korzyść. Dyrekcję portu w Szczecinie objął jeden z wybitnych działaczy gospodarczych, który został obdarzony nadzwyczaj szerokimi pełnomocnictwami.

Trzeba otwarcie powiedzieć, że nasz aparat kolejowy nie zawsze wykazuje dostateczną ruchliwość, jeśli chodzi o właściwe ujęcie spraw portowych. Otworzono nprz. nową koleję Herby Nowe — Gdynia, łączącą basen węglowy z portem z pominięciem obcego terytorium, skracającą drogę o 50 klm. Tymczasem przewóz starą linią przez Gdańsk okazuje się z reguły tań-

szym, gdyż na nowej linii oblicza się przewóz osobno za koleję prywatną, a osobno na rządową, co powoduje podwyższenie kosztów przewozu.

Szkodliwą dla portu wydaje się też decyzja przeniesienia z wybrzeża w głąb kraju Dyrekcji P. K. P. Gdańsk. Przypuśćmy, że bardzo ważne względy polityczne przemawiały za usunięciem dyrekcji z Gdańska, ale wtedy mogła ona być przeniesiona do Gdyni. Obrót portowy dyrekcji gdańskiej wynosił, według statystyki z r. 1930, przeszło dwa i pół razy tyle, co obrót śródlądowy, a jak widzieliśmy obrót portowy wymaga o wiele sprawniejszej organizacji niż inny. Dyrekcja Gdańska pracuje właściwie na porty i w portach powinno być jej miejsce.

W obecnym stanie rzeczy urzędnicy dyrekcji są w ścisłym kontakcie z portem, stykając się oko w oko ze wszystkimi zagadnieniami kolejowej pracy portu, jest ona bliższa i dla nich zrozumiała. Również i przedstawiciele sfer gospodarczych Gdyni stale odpowiadają dyrekcji dla załatwienia bieżących lub pilnych spraw. Port w Gdyni jest jeszcze ciągle w budowie i, jako organizm młody, nie może być

pozostawiony sam sobie bez opieki starszych i doświadczonych urzędników kolejowych. Wynikają tysiące spraw, potrzebujących szybkiej decyzji dostosowania do wytworzonych warunków i uzgodnienia, które nawet przy tym stanie jaki jest, nie zawsze zostają załatwione w odpowiednim tempie. Przykładem niech służy sprawa sieci kolejowej w porcie, która stanowi pilną konieczność gospodarczą, a nie może znaleźć rozstrzygnięcia. Chodzi tylko o dziesięć kilometrów torów.

Jak będzie wyglądał ten kontakt urzędników z portem, a sfer gospodarczych portu z dyrekcją, kiedy nie można będzie w jednym dniu dostać się do dyrekcji odległej o 200 klm. załatwić sprawę i wrócić, a nowy skład urzędników dyrekcyjnych, który przecież z czasem zastąpi stary, nie będzie miał pojęcia jak wygląda statek, a praca portu będzie dla niego obca. I to z jednej strony przy tendencji do biurokratyzmu, którą posiadamy w stu procentach, a z drugiej sprawna i niezależna organizacja portu w Szczecinie, posiadająca własną dyrekcję kolejową, nastawiona do walki na śmierć i życie.

Jeśli przeniesienie dyrekcji z wybrzeża jest postanowione nieodwołalnie, to niechże przynajmniej zostanie w Gdyni stworzony aparat kolejowy na tyle niezależny i tak mocno obsadzony, żeby mógł podać wszystkim trudnościom pracy kolejowej w młodym porcie, zmuszonym do ciężkiej walki konkurencyjnej z sąsiadami.

Borys Mohuczy
kmdr. ppor. w st. sp.

Łódzki rynek walutowy.

W dniu wczorajszym, natychmiast po otrzymaniu pierwszych wiadomości z zagranicy, gdzie dolar nieco ponownie osłabł, na łódzkim rynku w obrotach prywatnych, pozagiełdowych kurs dolaru również się obniżył, kształtując się w granicach od zł. 5.55 w ządaniu do zł. 5.52 w placeniu. Podaż dolarów była w ciągu dnia wczorajszego nieco zwiększona, zapotrzebowanie jednak nadal do tego stopnia słabe, że transakcje zawierano w wyjątkowych jedynie wypadkach i to na bardzo małe stosunkowo sumy.

Kurs dolarów złotych notowano w granicach od zł. 9.03 w ządaniu do zł. 9.01 w placeniu, I tutaj podaż była bardzo słaba, przy minimalnym zapotrzebowaniu.

Kurs funtów angielskich notowano w granicach od zł. 29.60 w ządaniu do zł. 29.50 w placeniu.

Na łódzkim rynku pieniężnym notowano wzmożone zainteresowanie listami zastawnymi miasta Łodzi. Kurs listów tych notowano w granicach od zł. 41.50 w ządaniu do zł. 41 w placeniu. Podaż listów tych była niezbyt wielka, co przy wzmożonym zapotrzebowaniu musiało spowodować nieco mocniejszą dla listów tych tendencję.

Jakkolwiek i na 4 i pół oraz 5-procentowe listy zastawne m. Łodzi notowano dość duży popyt, to jednak, wobec braku materiału, do transakcji listami tymi nie dochodziło i nawet orientacyjne kursy ich trudne były do ustalenia.

Na giełdzie bawełnianej nastąpiło lekkie odprężenie sytuacji.

Po gwałtownej zniżce bawełny, jaka nastąpiła w tygodniu ubiegłym na giełdzie bawełnianej w N. Yorku, od kilku dni jesteśmy świadkami odprężenia sytuacji. I tak w dniu 17 sierpnia, w porównaniu z notowaniami z dnia 16-go sierpnia zwykła bawełna na giełdzie bawełnianej oscylowała w granicach od 65 do 70 punktów, w dniu 18 sierpnia nastąpiła wprowadzić pewną minimalną zniżkę notowań, już jednak w notowaniach z dnia 19 sierpnia, zaobserwowano ponowną zwyżkę, która oscylowała w granicach od 10 do 13 punktów, co najlepiej ilustrują następujące cyfry: cyfry w nawiasach oznaczają notowania z

dnia 18, bez nawiasów z dnia 19 sierpnia r. b.:

N. York: loco — (9.25) — 9.35, październik — (9.32) — 9.41, grudzień — (9.52) — 9.65, styczeń (9.61) — 9.76, marzec — (9.75) — 9.90, maj — (9.92) — 10.05, lipiec — (10.06) — 10.19.

Co ciekawsze, że zwykła notowań bawełny nie idzie obecnie zupełnie w parze z wahaniami kursu dolara, dolar bowiem w ciągu ostatnich kilku dni nie ulega większym zmianom, kształtując się przy tendencji całkowicie utrzymanej z odcieniem jednakże również nieco mocniejszym.

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie zapotrzebowanie na dewizy było nieco zmniejszone, przy słabszej tendencji dla waluty amerykańskiej i szwajcarskiej. Kursy dewiz notowano: Belgia 124.85 (+5) Gdańsk 173.75, Holandia 361.10 (+5), Londyn 29.57, New York 6.53 (—2), kabeł 6.54 (—2), Paryż 35.03, Praga 26.51, Sztokholm 152.75, Szwajcaria 172.70 (—5), Włochy 47.08. W transakcjach międzybankowych dewizami na Berlin obracano po 213.25 (+5); w obrotach prywatnych placono za: markę niemiecką 211.10 (+10), funt angielski 29.53 (—2), szilling austriacki 100.50 (—25), koronę czeską 25.35 (+5), dolar gotówkowy 6.54, dolar złoty 9.01 i pół, rubel złoty 4.74, rubel srebrny 1.40, bilon 0.66. Bank Polski płacił w kasach swych za banknoty dolarowe po 6.50.

AKCJE. Na rynku akcyjnym obroty ograniczone przy tendencji utrzymanej. Notowano: Bank Polski 86.25—87—86.50. Wysoka 43—43.75 (+75), Lilpop 12, Starachowice 10.75—10.55 (—20); drobna transakcja zawarto akcjami Modrzewowa po 3.75 (+25).

PAPIERY PROCENTOWE. Na rynku papierów procentowych, zarówno państwowych, jak i prywatnych tendencja nieco osłabła, przy obrotach dość ograniczonych. Notowano: dolarówka 49.75 (—15), 4 proc. inwestycyjna zwykła 104.50, 5 proc. konwersyjna 48.50 (—50), 5 proc. kolejowa 46 (—50), 7 proc. stabilizacyjna 52 — 52.25 (+12), 10 proc. kolejowa 104 (+50), 8 proc. L. Z. Przem. Pol. funtowe 57—58 (—50), 4 i pół proc. ziemskie 43.50—44 (+50), 8 procent. ziemskie złotowe 38 (+50), 8 proc. Warszawy 45.75—45 (—50), 8 proc. m. Łodzi 42.25 (+125), 6 proc. obligacje Warszawy 8-ma i 9-ta emisja 39.75 (+35); drobne transakcje i z tego powodu nienotowane zawarto: 3 proc. budowlana 39.25 (—10), 6 proc. dolarowa 60, 7 proc. stabilizacyjna odcinki po 100 dol. 55.50 (+50), 7 proc. magistratu Warszawy dol. 44.75 (—2), 5 proc. Warszawy odcinki 500 zł. 57.50, 5 proc. renta ziemiska 47.80 (+17), 10 proc. Radowia 38, za 6 proc. obligacje Warszawy 6-ta emisja chciano płać 42, za 8 proc. dillonowską 70.50, za 7 proc. śląską dol. 48.25.

Giełda zbożowa

Warszawa, 21, sierpnia. Na dzisiejszym zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie ogólny obrót wyniósł 8.252 tony, w tem żyta 6.657 t. Uspokojenie spokojne. Notowano za 100 kg. parytet wagon: Warszawa w handlu hurtowym ładunkach wagonowych: żyto I-szy standard 14.50—15, pszenica jednolita nowa 19.50—20, pszenica zbierana nowa 19—19.50, owies jednolity stary 13.50—14, owies zbierany stary 13—13.50, jęczmień na kaszę 13.75—14.25, groch polny z workiem 22—25, groch Victoria z workiem 24—25, łubin niebieski 9—10, łubin złoty 11—12, rzepak zi-

mowy 34—36, rzepak zimowy 40—42, mąka pszena luksusowa 45—50, mąka luksusowa nowa 40—45, mąka pszena gat. I-szy 40—45, mąka pszena gat. II-szy 35—40, mąka pszena gat. II nowa 34—37, mąka pszena gat. III stary 20—25, mąka pszena gat. III nowa 20—25, mąka żytnia pyłowa 25—27, mąka żytnia siatkowa 18—20, mąka żytnia razowa 18—20, otręby pszenne szale 10—11, otręby pszenne średnie 10—11, otręby żytnie 7.50—8, kuchenki lniane 17.50—18, kuchenki rzepakowe 13.50—14, kuchenki słoneczne 16.50—17.

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA
Klisze 100
do
Reklam Gazetowych
Cenników, Prospektów
Zdjęcia fotograficzne dla celów reprodukcji
Rysunki, projekty reklamowe
i wydawnicze wykonywane.
R-Borkenhagen
Tel. 1.11-72

DZIŚ OTWARCIE!!!

Pierwszorzędnej Wytwórni Trykotaży p.f.

35-10

Skład jest bogato
zaopatrzony w
Przy składzie znajduje
się specjalny dział

SWEATRY i PULOWERY
JEDWABNEJ BIELIZNY DAMSKIEJ

na które to otwarcie zaprasza się P. T. Sz. Klijentelę.

damskie, męskie i dziecięce podług najnow-
szych wiedeńskich modeli oraz w wielki wybór
znanej firmy
„FEMINA”.

A. WOJLAND
przy ul. PIOTRKOWSKIEJ 33

pończoch damskich
Ceny umiarkowane

Społeczne Polskie Gimnazjum Męskie

55x5

i Szkoła Powszechna
POMORSKA 105, tel. 132-18.

Zapisy do szkoły powszechnej oraz do klas gimnazjalnych
przyjmuje sekretariat codziennie od godz. 11-13.

KTO zdrowie
szanuje
Ten „**OLLA**”
kupuje!

Przyjmować tylko w oryginalnym
opakowaniu z banderolą!

Na sezon szkolny!

Wszelkie przybory i materiały piśmienne
w najlepszym gatunku poleca
Skład Papieru i Materiałów Piśmiennych
A. J. Ostrowski S-cy, Łódź
PIOTRKOWSKA 55

DOBRA OKAZJA!

Do Fabryki Barwników Anilinowych i Przetworów Chemicznych
Łódź poszukuje się jako wspólnika: kapitalisty - kupca wzgl. dobrego
fachowca, inżyniera - chemika, z kapitałem. Ewentualnie wspólnika
chemiczna fabryka jest do sprzedania lub do wydzierżawienia. Nadaje
się również na garbarnię wierzchołów (ssaki chromowe). Maszynowa
urządzenie cześciowo na miejscu. — Informacje udziela A. REMIS
Łódź, Wólczańska 164.

Z pełnymi prawami (Kategoria A)

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE

i Prywatna Szkoła Powszechna

Marji Hochsteinowej

tel. 214-27 WÓLCZAŃSKA 23 tel. 214-27

Kancelaria przyjmuje zapisy nowowstępujących codziennie
od godz. 9 do 14 i od godz. 17 do 19.

Dr. S. Halborn

CHOROBY DZIECI
PRZEPROWADZIŁ SIĘ I MIE-
SZKA OBECNIE PRZY
ul. Gdańskiej 65a.

Nr. tel. 228-82. 50-2

Dr. MED.

Al. Kopeciowski

CHOROBY WEWNĘTRZNE
POWRÓCIŁ

Gdańska 37

Tel. 232-55, przyjmuje 7-8 wieczór.

Dr.

W. BALICKA

POWRÓCIŁA

ul. Piotrkowska 200

róg Pustel

Nr. tel. 194-03.

Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje wyłącznie kobiety i dzieci
od 1 do 3 i od 7 do 8-ej

Doktor

H. SZUMACHER

POWRÓCIŁ
Choroby skórne
i weneryczne

PIOTRKOWSKA 56

tel. 148-62

od 1 i pół — 4, 6-9 wiecz. w nie-
dziele i święta od 10-1

Ceny lecznicowe.

DOKTOR

KLINGER

spec. chor. wenerycznych, skórnych
i włosów (porady seksualne)

Andrzeja 2, tel. 132-28

Przyjmuje od 9-11 rano i od 6-8 w
W niedzielę i święta od 10-12.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat redakcji 127-24, referaty: 127-24, referat gospodarczy i sekretariat nocny: 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika” 68-148.

Prenumerała „Republiki”

w Łodzi zł. 4.— za odosłanie do domu 40 gr.
miesięcznie; za przesyłkę pocztową w Polsce
zł. 5.—, zagranicą zł. 10.— „Republika” i
„Express” w Łodzi z odosłaniem do domu
zł. 7 miesięcznie.

DOKTOR

W. Łagunowski

Piotrkowska 70, tel. 181-83.

powrócił.

CHOROBY SKÓRNE, WENERYCZNE

i MOCZOPŁCIOWE.

Gabinet Roentgeno - leczniczy.

Przyjmuje od 8.30-10 r., 1 do 2 i pół

i od 6 do 8 i pół wiecz. W niedziele

i święta od 10-1.

LEKARZ - DENTYSTA

Stanisław Gelberg

powrócił

UL. ZAWADZKA Nr. 14. Tel. 108-33

przyjm. od 10-2 i od 3-7 p. p. 30-2

Zastępstwa.

Poszukuje Łódzianin zamieszkały w
Małopolsce. Pierwszorzędne referencje
ewentualnie kaucja.

Oferty pod „Energiczny” do biura
ogłoszeń Fuchsa, Piotrkowska 50.

30-2

ZGUBIONO

portfel męski czarny skórzany
w srebrnej oprawie, zawierający
różne dokumenty na imię Bo-
lesława Jakubowicza, nie przed-
stawiające dla znalazcy żadnej
wartości.

Znalazcę uprasza się o zwrot
portfeli do administracji „Rep-
ubliki”, Piotrkowska 49, za wy-
nagrodzeniem.

20-2

Poszukiwany

LOKAL FRONTOWY, składający się
z małego sklepu i jednego lub dwóch
przyścielonych pokoi na Piotrkowskiej
lub przecznicy.

Oferty do Biura Ogł. Fuchsa
pod „A. B. C.”.

20-2

Kupno i sprzedaż

KUPIJE ZŁOTO, SREBRO, BIŻU-
TERIE i kwity lombardowe po naj-
wyższych cenach. Sumienna obsługa.

I. SOŁOWIEJCZYK, Piotrkowska 27
(dawn. Śródmiejska 5).

BRYLANTY, złoto, srebro, różną bi-
żuterię, kwity lombardowe kupuje i
płaci najwyższe ceny. Magazyn jub-
lerski M. H. Lissak, Piotrkowska 5.

ŁADNIE odrestaurowane 2 pokoje
(lub pojedynczo) odnajmę solidnym,
kulturalnym osobom lub bezdzietnemu
małżeństwu. Oddzielne wejście, pierw-
sze piętro, wygodny, Wądrość: Po-
łudniowa 18 Gimnazjum.

UCZENICE lub uczni przyjmę na stan-
cję z całodziennym utrzymaniem z tro-
skliwą opieką. Dow. Narutowicza 41,
m. 25.

ŁADNY pokój z używalnością łazienki
i telefonu, ewent. z utrzymaniem, do
wynajęcia. Narutowicza 47, m. 17,
tel. 245-08.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm x 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Stronica ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwykłe 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na
stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zareczynowe, zaślubi-
nowe w tekście zł. 10. — Adwokackie ryczałtem zł. 25. — Drobne za słowo 15 gr. najmniej
zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyj-
nym zł. 2 za milimetr. Za zastrzeżenie miejsca dopłata 20 proc. Ogłoszenia zagraniczne
100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk
ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

KAPA na dwa łóżka ręcznej roboty fi-
let gipsu oraz stara fieta antyquą oka-
zują do sprzedania Piotrkowska 132
m. 47.

ZALUŻE drewniane do wystaw
i okien nowoczesnych wyrabia mecha-
niczna stolarnia, ul. Bazarna 6, telefon
242-16.

WÓZECZKI dziecięce Kon-Kon po ce-
nach fabrycznych, wyzmaczki poleca
Marja Jakobi, Piotrkowska 107, sklep
w podwórzu.

DO SPRZEDAŻI mleczarnia natych-
miast, dobrze prosperująca. Adres w
Administracji pisma.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

OKAZYJNIE kupię maszynę do szycia
w dobrym stanie. Oferty pod „J”.

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje z kuchnią,
z wszelkimi wygodami, II piętro w
czystym domu. Cegielniana 53. Wia-
domość na miejscu u adm. domu od
3-4 po poł.

1 LUB 2 słoneczne, frontowe, ładnie
umeblowane pokoje, wejście niekrepu-
jące do wynajęcia. Andrzeja 29, m. 7.

POKOJ umeblowany dla jednej oso-
by tanio do wynajęcia od zaraz. Wia-
domość u dozorczy. Zachodnia 39.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego z
osobnym wejściem. Oferty z warunka-
mi pod „Nauczyciel”.